ԺԵ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 3846 — ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 28/9 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 1898 — 25 ՃԻՄԱԶԻՒԼ ԱԽԻՐ 1316 — ՁՈՐԵՔՇԱԲԹԻ

در علیده غلطه ده (آره‌ولك) غزته‌سی اداره‌خانه‌سنه

Նամակ կամ որ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ՊՈԼԻՍ, Ղալաթիա, Նորատունկեան խան

Les annonces sont reçues
à la Direction du Journal "AREVELK",
Galata, CONSTANTINOPLE.

20 ՓԱՐԱ

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար	տարեկան.	140 Ղրշ
» » »	վեցամսեայ.	70 »
» » »	եռամսեայ.	40 »
Օտար երկիրներու համար	տարեկան.	40 Ֆրանկ
» » »	վեցամսեայ.	20 »

Դրամի փոխարէն փոստային կնիք կ'ընդունուի, 115 դրուշի փուլը 100 դրուշի հաշուով:

Տեղական թղթատարի ծախքը բաժանորդներուն կը վերաբերի:

Մանուկներու համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն:

20 ՓԱՐԱ

ՀԱՄԵՐԱՁԽ ԽՈՐՀՈՒՐԴ

Բելգացիները հրաւիրուած են նոր Թաղական Խորհուրդ մը ընտրելու յառաջիկայ կիրակի օր: Ընտրողական ժողովը գործի սկսած է արդէն, ընտրելիներու և ընտրողներու ցանկերը պատրաստուած և ի ցոյց դրուած են քանի մը օրէ ի վեր, և կը մնայ միայն ճշդել թէ ատոնցմէ որո՞նք պիտի գան բաղմին Բերայի Թաղ. Խորհուրդին տասներկու աթոռներուն վրայ:

Այս թաղային ընտրութիւնը կարծուածին չափ դիւրին գործ մը չպիտի ըլլայ: Երբ 1300ի չափ քուէարկուներ կոչուած են համաձայնիլ երկտասնեակ անուններու վրայ, բնական է որ քուէները ցրուին, եւ բացարձակ մեծամասնութեամբ ընտրուողները շատ քիչ ըլլան: Համեմատական քուէարկութեամբ է որ պիտի ընտրուին ուրեմն, հաւանօրէն, Բերայի նոր Թաղական Խորհուրդին անդամներուն մեծ մասը, ինչպէս եղաւ 1895ին: Կը յիշուի որ այդ թուականին 3 անդամ միայն կրցան ընտրուիլ բացարձակ մեծամասնութեամբ, մինչդեռ Ճեացած 9ը համեմատականի Ճեացին:

Ասոր պատճառն է գլխաւորաբար սա պարագան թէ Բերայի բնակիչները հետզհետէ կ'աւելնան և Դրացի Թաղերէ ու արուարձաններէ ամէն տարի բազմաթիւ նորեկ ընտանիքներ կու գան կը հաստատուին հոն: Թաղեցիները գրեթէ իրար չեն ճանչնար և յաճախ չեն ճանչնար նաեւ այն անձերը, որոնց քուէ պիտի տան: Ուրիշ Թաղերու մէջ, քուէարկուները, իրարու մեծ մասամբ ծանօթ, առիթ կ'ունենան ընտրութենէն առաջ կարծիքներու փոխանակութիւն ընել, և ընտրելի անձերուն արժանիքը կանխապէս դնահատած ըլլալով դիտակցութեամբ կու տան իրենց քուէն ասոր կամ անոր: Բերայի ընտրողները զուրկ են ընդհանրապէս այս առաւելութենէն, և գարմանալի չէ որ քուէարկութեան օրը այնքան պարբեր անուններ արտասանուին քուէատուփին շուրջը:

Ինչ կ'ըլլայ ասոր արդիւնքը: Կազմուելիք Թաղական Խորհուրդը հավասարչափ պարբեր չի պարունակեր և առաջ կու գայ անանկ մարմին մը, որուն ներդաշնակ գործակցութիւնը դժուարութեանց կ'ընդհարի: Այսպէս եղաւ 1895ի Թաղական Խորհուրդին համար: Ցայտնի է թէ անոր անդամներէն ոմանք անմիջապէս հրաժարեցան, ոմանք ձեւի համար առժամեայ կերպով ընդունեցան իրենց պաշտօնը, եւ անոնք որ մնացին, ստիպուեցան նոր օգնականներ առնել՝ իրենց ընտրութեամբ և Պատրիարքարանի վաւերացմամբ, այնպէս որ Բերայի Թաղ. Խորհուրդը՝ քիչ ժամանակ միայն ընտրեալ ժողովի մը ձեւով գործեց. իսկ վերջի վերջոյ հարկ եղաւ Խնամակալութիւն մը կարգել նորէն Բերայի համար, Վարչութենէն ընտրուած անդամներով, վերադառնալով այն ձեւին որով վարուած էին Բերայի գործերը՝ 1895էն առաջ՝ քանի տարիի չափ, և որուն դէմ՝ այնքան դժգոհութեան ձայներ կը լսուէին միշտ ամէն կողմէ:

Նոր բուէարկուները պէտք է ջանան ուրեմն, որ ընտրեն անանկ անձնաւորութիւններ որոնք ոչ միայն թաղին գործերը վարելու ձեռնհաս, վստահելի, ընդհանուրին սիրուած ըլլան, այլ և կարենան իրարու հետ գործակցիլ, որոնք կուսակցական ոգի չբերեն գործին մէջ, այլ պարկեշտ ու անչահախնդիր գործունէութիւն մը, որուն շատ պէտք ունի այսօր Բերայի Թաղը. տարակոյս չի կայ որ Բերայի բնակիչներուն մէջ կան այսօր այդ յատկութիւնները ներկայացնող բազմաթիւ գործունեայ ազգայիներ, որոնք Թաղային գործերու մէջ ստացած են արդէն հարկ եղած փորձառութիւնը, ըլլան հին Բերայի կամ նորեկ:

Ցայտնի է թէ 1895ին Բերայի ընտրողներու թիւը 1550ի չափ էր, որոնցմէ 850 հոգի միայն մասնակցած էին ընտրութեանց, այսինքն կէսէն քիչ մը աւելի: Փափաքելի է որ յառաջիկայ կիրակի քուէարկուները 1895ի ընտրողներէն աւելի փութկոտ դտնուին իրենց պարտականութեան կատարման մէջ: Հարկ է որ նորընտիր Թաղական Խորհուրդին անդամները, որպէս զի ունենան այն հեղինակութիւնը որ կարեւոր է կարգադրելու համար առկախ մնացած կարգ մը Թաղային գործեր, ընտրուին քուէարկուներու ստուար խումբի մը կողմէ: Թաղեցիին և Թաղական Խորհուրդին արժանապատուութիւնն է որ կը պահանջէ դայն:

Նորընտիր Թաղական Խորհուրդը արդարև կոչուած է կարեւոր դերի մը: Բերա այսօր Պոլսոյ Թաղերուն կարեւորագոյնը դարձած է իր բնակիչներուն Թիւին ամմամբ: Թէ՛ դրպրոցները, Թէ՛ Արուեստանոցը, Թէ՛ եկեղեցիին մատակարարութիւնը պէտք ունին խնամատ ձեռքերու, համապատասխանելու համար Թաղին ստացած կարեւորութեան: Լուսաւոր վարչականի մէջ աղջկանց բարձրագոյն դասարանի մը հաստատութիւնը մանաւանդ, որուն անհրաժեշտ հանդամանքին վրայ դրուեցաւ արդէն այս սիւնակներուն մէջ շատ զգալի դարձած է: Պէտք է որ Բերացին իր Թաղին դրպրոցական և եկեղեցական այս գործերը յանձնէ անանկ մարմնի մը, որ այս պէտքերուն առջեւ ձեռնթափ չըլլայ, և ձեռնարկէ հարկ եղած Թաղային բարեւարմանց՝ համահաստատեամբ, որ միակ պայմանն է յարատեւութեան և յաջողութեան:

Հ. Ա.

ՊԱԱԼՊԷՔԻ ՀՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Գերմանիոյ կայսրը ու կայսրուհին այս օրերս կ'այցելեն Պաալպէքի հնութիւններուն: Նոցին Վեհափառութեանց այցելած երկրին ու պատմական վայրերուն վրայ քանի մը ծանօթութիւններ տալ շահեկան կը համարինք՝ իրենց այժմէութեան տեսակէտով մանաւանդ:

Պաալպէք կը գտնուի Լիբանանի գըլխաւոր շրջանին կեսը, դէպ ի հիսիս: Ցայտնի է որ Լիբանանի լեռնաշղթան Փիւնիկեան ծովափունքին զուգահեռական կ'ընթանայ Լէոնդէի և Նէհր-էլ-Քէպիրի մէջտեղն: Արդէն այդ ծովեզերքը՝ էլ-Մինա նաւահանգիստէն մինչեւ Սուր, շատ մանուածապատ, անհարթ և ծուռումուռ է: Նաւահանգիստները ցանցառ են անոր երկայնքին վրայ և Պէյրութն է միայն որ կրցած է համբաւ մը շինել: Պէյրութի մեծ նաւահանգիստն մեկնած է Վիլհէլմ Բ. Դամասկոս և Պաալպէք երթալու համար: Սուրը Գէորգի ծոցին վրայ դուրս ցցուած փոքր հրուանդանի մը հիւսիսակողմը շինուած է Պէյրութ և համանուն գետ մըն ալ (Նէհրը-Պէյրութ) նոյն ծոցը կը թափի: Պաալպէքի հարաւակողմը՝ Անդր-Լիբանանի մէկ անցքէն կը բղխի Լէոնդէ գետը (Նէհր-էլ Լէյթանի) պարագաղաղ և առատ ջուրով որ Լիբանանի մէջէն նեղ ու խոռոչաւոր անցքէ մը յառաջանալով յանկարծ դէպ ի արեւմուտք կը դառնայ և Տիւրոսի մօտ Մէջերկրական կը թափի:

Այդ կողմերը՝ կլիման եղական հանգամանք մը ունի և եղանակին համեմատ փոփոխական է, տարիէն նոյնիսկ ամառը առանց անձրեւի և անհամեմատ տաք է, անասատին կողմէն շուրթայի կոչուած հով մը կը փչէ որ կարծես ամէն ինչ կ'ոչրէ ու տաքցնէ իր անցքին վրայ. իսկ նոյեմբերէն մինչեւ մարտ, ձմեռուան եղանակին մէջ, արեւմտեան ու հարաւ-արեւմտեան հովերուն բերմամբ անձրեւները գրեթէ անընդհատ կը տեղան և խոտ ու ծաղիկ կը բուսնին: Երբեմնակի, բայց շատ քիչ կը ձիւնէ: Պէյրութի տաքութեան միջին աստիճանն է 20°. յունուարին 13° և յուլիսին 28°:

Պէյրութ՝ Դամասկոսի և ամբողջ Սուրիոյ նաւահանգիստը ըլլալով՝ առեւտրական շատ բանուկ գործունէութիւններու կեդրոնավայր է. մեծաքանակ արտադրութիւններ և կրթական լաւ հաստատութիւններ ունի:

Աւելի սովորութիւն եղած է Դամասկոսէն երթալ Պաալպէքի հնութիւնները, որովհետեւ այս վերջին ճամբան ալ հնութիւն մըն է. հին Հռոմայեցիներուն ձեռքով շինուած է և Պարատա հեղեղէն յառաջանալով՝ անջրդի և քարուտ հովիտ մը կ'անցնի. յետոյ կը շարունակէ ժայռի փլուզումներու և ցցուածքներու մէջտեղէն. այդ ժայռերուն վրայ բազմաթիւ հին արձանագրութիւններ կան: Զէպրանի և Պլբհան կամ Պլուտան աւանները վերջ՝ Պարատա և Լէոնդէ գետերուն աւազանները բաժնող գլխէն կ'անցնի և Պէքաայի հովիտը կ'իջնէ, ուր կը դըտնուին Պաալպէքի հոյակապ և շքեղ աւերակները: Պաալպէք կամ Բաալու քաղաքը, որ Հռովմայեցւոց կողմէ Հելիոպոլիս (Հրեղիուպոլիս) կոչուեցաւ և Բաալու՝ այսինքն Արեգակի շատաստուածին նուիրուած քաղաքն էր: Սրբէն Բաալ՝ որ Փիւնիկեան շատաստուածներուն ամէնէն զօրաւորն էր, շատ հին տաճարներէն ի վեր անուանի էր իր տաճարներով որոնք Աբրեւու կամ Աստարտէի նուիրուած էին: Հին տաճարը նուիրական և յոյժ բազմամարդ քաղաք մըն է եղեր և այնչափ նշանաւոր որ Հռոմայեցիները հարկ տեսեր են, առանց դժուարութիւններուն նայելու, վերաշինել ճամբան շինել: Այդ քաղաքին և մանաւանդ մեծ տաճարին աւերումին գլխաւոր պատճառը յանախադէպ երկրաշարժները եղած են: Ակրեպոլիսին աւերակները կը բաղկանան միակաւոր ահագին քարերէ և փոքր մեհեանները և դուռներու մնացորդներէ: Հին շրջապարիսպն պակաւելի շարքը, որուն վրայ բազմաթիւ ստորագրեալ ուղղերձ բացուած են, կոտրած կամ ինկած արձանները և մեծ ափսէաձեւ ճարտարապետութեան մը այդ մնացորդները, անապատ վայրի մը մէջ ցանցնուած, բոլոր այցելուները մեծ յափշտակութեամբ կը պատեն: Այս հին շինքերուն ամէնէն աքանչելին՝ Արեւու մեծ տաճարը՝ դեռ կանգուն պահած է վեց ահագին սիւները, որոնք հատ ու ամբաշէն պատի մը վրայ կը կենան. ատոնց կորնթոսեան ճաշակով շինուած սիւնագլուխները դուրս ցցուած գեղեցիկ մասեր ունին որոնք շատ ճախութեամբ ու նրբութեամբ քանդակուած ու շրջանակուած են: Սիւներուն բարձրութիւնը տասներկու մէտր է և տըրամագիծը երկու մէտր՝ երեք խոշոր կըտորներով շինուած որոնք իրարու միացած են կապարով բռնուած երկաթէ ճանկերով:

Մէկ երկու դար առաջ այդ սիւները թուով աւելի շատ էին: Կանգուն մնացած վեց սիւները դժուարաւ կը դիմադրեն, Միջերկրականի և Լիբանանի շրջիններով բեռնաւորուած արեւմտեան հովին ուժգին հարուածներուն: Միւս կողմէ՝ խոնաւութիւնն ալ կը մաշեցնէ այդ սիւներուն կրային մասերը:

Այդ հոյակապ տաճարը, որ 83 մէտր երկայնութեան մը վրայ շինուած էր, համանման 29 սիւն ունէր իր լայն կողմին վրայ և 10 հատ ալ նեղ կողմին վրայ, այսինքն ընդամէնը 39 սիւն: 1751ին անոնցմէ 10 հատը դեռ անաղարտ պահուած կ'երեւային:

Քիչ մը անդին, դէպ ի հարաւ, երկու մեհեանները փոքրը, Սուրիոյ մէջ ամէնէն աւելի հետաքրքրող ու ամէնէն աւելի լաւ պահուած հնութիւնն է: Մուտքը արեւելեան կողմն էր և հոն առաջնորդող սանդուխները դեռ կեցած են պատնէշներուն տակ: Տաճարին ամէն կողմը սիւնադարդ էր և ճակտին լայնութեան համեմատ տասնչինգ կամ ութը սիւն ունէր: Շէնքին դիմացը կը գտնուի տասնչորս մէտր բարձրութեամբ սիւներու ուրիշ կարգ մը, որուն վրայ նուրբ քանդակներով դեղեցիկ շրջանակ մը բռնուած է:

Քարաշաղ պատերները սրահին պատերուն վրայ միացուած են երկաթներով, վեց կողմի վրայ: Տապալեալ սիւները մեծ մասամբ կոտրատած են. հատ մը այնչափ ուժգնութեամբ սրահի պատին վրայ ինկած է որ դայն ծակած ու անցած է, մինչդեռ իր երեք կոտրները դեռ երկաթի ճանկերով միացուած կը կենան: Այդ ճեղքուած պատին առաստաղը, որ դայն դուրսի սիւներուն կը միացնէ, շատ մը նկարներ կը կրէ, որոնք խոշոր քարի հատուածներ ըլլալով՝ մեծ մասամբ թափած և վերը բակին մէջ իրարու վրայ դեղուած են:

Բայց այդ դիզուած քարերը ու անոնց այդ խառնափնթոր համախմբումը ամէնէն նկարագրելի տեսարանը կը ներկայացնեն և պատմագէտներուն մանաւանդ հետաքրքիր կ'ազդեն: Հնապէր այցելուները դիւրութեան կիսատուերին մէջ կը դիտեն այդ ահեղ սիւները որոնք դարերու վրայ նայած են և առատուն, այդ աւերակներուն ետեւէն արեւուն ծագումը կ'աղջունեն, որոնց մէջ հին դարերուն՝ ժողովուրդը այնչափ շքեղօրէն կը տօնէ՝ Աստուծոյ ամենափայլուն արարչագործութիւնը:

Վ. ԳԱԼԲԱՔԵԱՆ

ՇՈՒՄԼԱՅԻ ՀԱՅ ԿԻՆԵՐԸ

ՇՈՒՄԼԱ, 21 Հոկտ.,

Կիրակի առտու, հոկտ. 12, եկեղեցիին աւարտումն ետքը, քաղքիս աղջկանց Լուսաբերեան վարժարանին մէջ հանդէս մը տեղի ունեցաւ ողբացեալ Թէպէր կոյսի յիշատակին: Աշակերտուհիներէն մէկը նկարագրեց հանդուցեալ կոյսին բարեմասնութիւնները և երախտագիտական զգացումներով յիշեց անոր մայրական սէրը ու խանդակաթ գորովը, զոր կը տածէր աշակերտուհիներուն նկատմամբ. ուրիշ երկու աշակերտուհիներ և աշակերտ մըն ալ պարագային յարմար ոտանաւորներ արտասանեցին, և երգեր երգուեցան: Հանդէսին ներկայ էին Տ. Խորէն քահանայ, Թաղ. Խորհուրդին և Հոգաբարձութեան անդամները, Տիկիններու Խնամակալութեան անդամուհիները և երկսեռ հոծ բազմութիւն մը:

Ամէն էր այդ վարմանուեալ ակնարկ կոյսը, որուն յիշատակին համար երեք տարիէ ի վեր կանոնաւորապէս աղջկանց վարժարանին մէջ հանդէս կը կատարուի և պիտի կատարուի ոչքան որ կանգուն մընայ այդ կրթական յարկը: Բնիկ Շումլացի, կը պատկանի Եղուպեան ընտանիքին. իր ուսումը առած է տեղւոյն վարժարանին մէջ, մասաւորական հմտութիւնը ալ դոր բեղմնաւորած է ինքնագործունէութեամբ: Ասկէ տասնըհինգ տարի առաջ՝ իր սիրելի և նմանապէս ողբացեալ Տիկին Թէնուշի Պոյաճեանի հետ՝ կը յաջանայ կազմել Տիկիններու Խնամակալութիւն մը, նպատակ ունենալով աղջկանց վարժարանը բարեկարգ ու նախանձելի վիճակի մը մէջ պահել, վարժուհիներուն թոշակները հոգալ և աղքատ աշակերտուհիներուն պէտքերը ձրի հայթայթել, առանց բեռ ըլլալու ազգային անտուէին վրայ: Այս բարի և գովելի նպատակին իրականացման համար կը յաջողի կազմել Տիկիններու Խնամակալութիւն մը: Ասոնք կ'որոշեն տօնական օրերու մէջ, ընտանեկան այցելութեանց և համախմբումի տաեղ եղած ծախքերը կարճել, անուններու տօնախմբութեանց ժամանակ դանձանակ պտտցնել և հասոյթը յատկացնել ուղղակի աղջկանց վարժարանին. վերջապէս ամէն զոհողութիւն յանձն առնել վարժարանին պէտքերն գոցելու համար: Անձայն անչուակ մինչեւ այսօր կը շարունակեն իրենց այս օգտաւէտ և օրինակելի գործը: Երանելի կոյսը երբ կը զգայ թէ մահուան օրերը մօտեցած են, իր գործը յարատև վիճակի մէջ պահելու օրինակելի նախանձախնդրութեամբ՝ իր սեպհական տունը, ընդարձակ պարտէզով, կը նուիրէ ազգին՝ դայն աղջկանց վարժարանի վերածելու համար, և տարեկան 1300 դրուշի հատատուն գումար մըն ալ կը կտակէ:

Օգտաշատ օրաթերթիդ վերջերս խմբագրականով մը կ'խմացնէր հայ հասարակութեան՝ կիրասանի և Սամսունի մէջ տիկիններու Խնամակալութիւններ կազմուիլը, կրթական գործին հսկիլս համար, և Պոլսոյ վարուկ սեռին ուշադրութիւնը կը հրաւիրէր: Շումլան տասնըհինգ տարի է վեր ունեցած է իր տիկիններու Խնամակալութիւնը, որ կը գործէ արդիւնաւորապէս:

Ս. Ա.

ԵՐԱԺՇՏԱԿԱՆ ՔՐՈՆԻԿ

Դարաւերջին երեք հռչակաւոր ջուրպակահարներ. — Փօաթիմ.— Միւզիք տը շամպրի վրայ բանի մը խօսք.— Սառազաք.— Իրեյ:

Ամէնէն ընդհանրացած, ամէնէն յարգի դարձած երաժշտական գործիքին երեք հիանալի վարպետները պիտի ճանչցնեմ այս անգամ, նկատելով զանոնք 1. իրր ջուրպակահար. 2. իրր միւզիք տը շամպրի(*) վարիչներ և 3. իրր լոկ կրթիչներ:

Փօաթիմ, իսկապէս գերմանացի մը, 67 տարեկան է հիմա. շատ պզտիկ տարեքին երաժշտական տրամադրութիւններ ցուցուցած է, այնպէս որ հայրը օր մը պզտիկ ջութակ մը կը բերէ տուն, բան մը որ անմեկնելի ուրախութիւն կը պատճառէ տղուն. առանց դասատուի կը լարէ թելերը ու ժողովրդական երգեր նուագել կը ջանայ. կը զգան թէ լուրջ դաստատու մը պէտք է անոր և այդ բաղդաւոր մարդը կ'ըլլայ Զէովացինսքի, որուն անունը Փօաքիմի հանճարին շնորհիւ պատմութեան մէջ չէ մոռցուած: 7 տարեկան հասակին մէջ արդէն անանկ տարօրինակ յառաջդիմութիւն կը ցուցուցնէ, զինքը հրապարակ կը հանեն և պըզտիկ սքանչելիք մը կը համարուի: Ցետոյ կատարելագործուելու համար կ'աշակերտի Պէօհմի որուն անունը յարգանքով կը յիշէ մինչեւ հիմա: Արդարեւ Պէօհմը եղած է որ պզտիկուց վարժեցնելով զինքը մէկ ծայրէն միւսը քալելու և արագ արագ հրահանգներ ընելու, հայացուցած է անհաւատալի կարողութեան մը:

Փօաքիմ 18 տարեկան եղած ատենը Լայպցիկ կ'երթայ ուր կը մտերմանայ Մենտէլսօնի որ անոր երաժշտական կրթութիւնը մշակելու համար ամէն միջոց կը գործադրէ, կը հսկէ անոր վրայ, իրեն հետ մէկտեղ բեմ կը հանէ, այն ատենի մեծ ջութակի վարպետներուն՝ Լանսթին, Պաձիչինին կը ներկայացնէ որոնք զինքը լսելով կը հիանան: Ցետոյ, Փօաքիմ կը ծանօթանայ Շումանին և էն վերջը Պրամսին որոնց երկուքին ալ մտերիմը կ'ըլլայ և որոնց համար որդիական սէր մը ունի:

21 տարեկան եղած ատենը Փօաքիմ առաջին անգամ կը ներկայանայ Պերլինի հասարակութեան և իր ներգործութիւնը այնքան մեծ կ'ըլլայ որ ժողովուրդը զինքը ջութակահարներու իշխանը կը հռչակէ և Գերմանիոյ արքունիքն ալ զայն Հօֆկիրքմէյսթր կ'անուանէ: Այն ատենէն ի վեր Փօաքիմ հաստատուած է Պերլինի մէջ և միայն անձնական փառքով չի գոհանար, այլ ժողովրդին գեղարուեստական ճաշակին կրթութիւնը պատրաստելու նպատակաւ կը հիմնէ քուարթօսի խումբ մը «Միւզիք տը շամպրա» ընդհանրացնելու և ճաշակել տալու համար:

Արդարեւ «Միւզիք տը շամպրա» մասին ընելու համար, երաժշտական կրթութիւն մը, խորունկ սէր և համբերութիւն պէտք են. անոր հակացողութիւնը շատ դժուար է. բայց անդամ մը որ մարդ, աչքերը բացուին, մտիկ կ'ընէ այդ հրաշալի երաժշտութեան, ջութակներուն, ալթին ու վիոլօնսելին անոյշ, յատակ ու ոլորուն ձայներուն որոնք կապոյտին մաքրութիւնը պէտք է ունենան՝ ներդաշնակութեան կոհակներու մէջ կը լողայ մարդ կարծես. այդ կոհակն է որ յանկարծ արծարծիչ լոյսի մը պիտի փոխուի ու պիտի ապրի քեզի տխուր կամ ազնուր դաղափար մը:

Այս անջինջ տպաւորութիւնը կը ձգէ ահա քուարթիւօսի մը երաժշտութիւնը և դերասանացորէն այս ազդեցութիւնը կ'ունենայ մարդ լսելով Փօաքիմի խումբը որ առաջնակարդ 4 երաժիշտներէ կազմուած է (Փօաքիմ, Քէիւզ, Վիոլ և Հօսմանն): Անոնք լաւագոյն կերպով կը նուագեն երաժշտութեան այն անմահ ու անհնարելի գլխոյնին, Պէթովընի հրաշակերտները(**) անանկ մեկնաղոյն կերպով մը որպէս թէ միակ գործիք մը նուագէր զանոնք. այսօրինակ նուագածութեան մէջ արդէն ամէնէն մեծ վարպետը այն է որ իր անձը կը մոռնայ. կը մոռնայ նաև վիրտուօզի ձեւերը ու հիպոտի (archet) անկանոն հարուածները. կը խոնարհի ստեղծող երաժիշտին նպատակին: Փօաքիմ լաւագոյն կերպով ունի այդ յատկութիւնները. որքան հիանալիք մըն է՝ մինակ իր ջութակին վրայ նուագած ատեն, նոյնքան զարմանալի անձնուրացութիւն մը ունի քուարթիւօսին մէջ:

Փօաքիմի ամէնէն սիրելի հեղինակն է Պէթովընն և իր մրցումի հատուածը կը համարուի անոր ջութակի և նուագախմբի քոնչերթօն. արդէն ով որ կ'ուզէ լսել իսկապէս կերպով Պէթովընի գործերը, պէտք է Փօաքիմը մտիկ ընէ:

Իր յատկութիւններն են՝ ճարտար խրոխտ չարժումներ իրենց ամբողջ տեսողութեանը մէջ. լեցուն ձայն մը որ վերջին ծայր ալ ներդաշնակ է, և քիչ մը ոսկեայ մեղրամոմի ցրտութիւնը կը ձգէ վրադաղանակներու յատուկ բարձր ու նուրբ երաժշտական սոճ մը վերջապէս:

Գերմանիոյ արքայական Ակադեմիային միակ անօրէնն է ինքը հիմա և կը պատրաստէ բարձր ու դասական գերման սէր ունենալու տրամադիր ջութակահարներ.

(**) Պէթովընն 16 հատ քուարթիւօս ունի որոնց վերջին 5ը իր խուլ եղած միջոցին գրած է և որոնց իւրաքանչիւրը մէյ մէկ ողբերգութիւններ են կարծես:

բոլոր գերման մեծ ջութակահարները, Նաչոզ, Քուիզ, Հալիս և դեռ ուրիշներ իր աշակերտներն են որոնց մէջ սակայն մասնաւորապէս պէտք է յիշել Հիլֆ�մանը, 11 տարեկան տղայ մը որ իրեն պէս հրաշալիք մըն է.(*) Հ.

ՆԱՄԱԿ ԽԱՐԲԵՐԴԻՆ

Զեր Պատ. օրաթերթի 3813 թիւին Ազգ. լուրերուն մէջ ծանուցած էիք թէ Բիլիզ Առաջն. փոխանորդ Տ. Արիստակէս վարդապետը գրած է Եղեր Պատրիարքարան թէ «Տեղւոյս բողոքական պատուելին իր հսկողութեան տակ ունեցած յիսուն որբերը ալ մկնեց. զիշեր մը յանկարծ առեր քալեր է»: Եւ նամակը գրուած թուականին (դեկտեմբեր մինչեւ չորսթ մը վերջ) դեռ չէն գիտեր թէ ուր կերթայ պատուելին՝ խեղճ տղաքն ալ իր հետ տանելով:

Իրողութիւնը սա է: Տարիէ մը ի վեր Բիլիզ մէջ կը խնամուէին յիսուն երկսեռ որբեր Բողոքականաց ձեռքով: Պատուած դեկտեմբեր ճիշդ երկու տարի առաջ, Խարբերդի միսիոնարութիւնը հրահանգ կուտայ Բիլիզ Բողոքականներու երէցին՝ Պատուելի Արմենակի՝ որ այդ որբերը Խարբերդ փոխադրէ: Այս բանը կը լսէ Տ. Արիստակէս վարդապետ Նաչատուրեան ու կը ձգէի արդիլել այս փոխադրութիւնը: Պատ. Արմենակ՝ միսիոնարական հրահանգին համեմատ՝ ջրբեպտիներու միջոցաւ յայտնի համարձակ կը փոխադրէ նախ մանչերու օրբանոցը, և հետ մըն ալ դանալով՝ 15—20 օր վերջ կը տանի իր ընտանիքին հետ ապջկանց որբանոցն ալ:

Արդ, խնդիրը այսքան պարզ եղած պարագային, կը վայելէ առաջնորդ կղերականի մը որ Պատ. Արմենակի դէմ իր ունեցած անձնական հին ատելութիւնը յայտնելու համար՝ այդպէս սխալ տեղեկութեամբ մը թէ՝ Ազգ. Պատրիարքարանը դայթակղեցնէ և թէ՝ հետեւաբար լրագրութիւնը:

Ինչո՞ւ այսպէս են մեր կարգ մը կղերականները, որ փոխանակ երկու համարիւն հաստատութեան մէջէն գայթակղութեան ու ցրտութեան շարժառիթները արմատաքի խլելու և անոնց մէջ սէր ու համակրանք սերմանելու՝ ատելութիւն կը ցանեն և կը ջանան զանոնք առաւել ուժգնել իրարմէ:

Խօսք մըն ալ այդ որբանոցները Բիլիզ Խարբերդ փոխադրուելուն առթիւ: Այդ որբանոցները Բիլիզ մէջ հաստատուելէն ի վեր, տեղւոյն բողոքական երեւելիներէն ոմանք — երեւելի ու համբաւաւոր՝ իրենց արժանապատուութեամբը — աշխատեցան Պատ. Արմենակը իրենց գործիք ընելով շահագործել անոր մանուկներուն յատկացուած գումարը: Պատ. Արմենակ չուզեց համակերպիլ անոնց այս արարքին: Ատելութիւն, հակառակութիւն, նոյն իսկ կռիւ եղաւ հետեւանքը. ուստի Պատ. Արմենակ ստիպուեցաւ հրաժարիլ Բիլիզէն: Խնդիրը այնքան ծանրացաւ որ Խարբերդի Միսիոնարութիւնը Բիլի գնաց անձամբ քննելու. բանաւոր համարեց Պատ. Արմենակի հրաժարումը և այն ատեն ազատուեցաւ այդ որբանոցները վերցնել Բիլիզէն:

Հիմա ատանը կը գտնուին Խարբերդ, քաղքին մէջ: Աղջկանց որբանոցը՝ Միսիոնարաց թաղը, իսկ տղոցը՝ բերդին ետեւ. երկուքն ալ վայելուչ շէնքերու մէջ: Բանները այդպէս եմ այդ հաստատութիւնները. չատ հոգ ու խնամք կը տարուի որբերուն ու որբուհիներուն մաքրութեան, անդեան և բարեկրթութեան. ուստի կը ստանան նոյն թաղերու բողոքականաց վարժարաններուն մէջ:

Բան մը, բայց խիստ կարեւոր բան մը միայն կը պակսի այս՝ ինչպէս նաև Խարբերդի մէջ համախմբուած միւս բազմաթիւ որբերուն համար: Հարկ է որ տեղական Ազգ. Վարչութեան կողմէ կրօնի ուսուցիչ մը յատկացուի, գոնէ օրը ժամ մը երթալ և այդ որբերուն կրօնի դաս տալու. զէթ շաբաթ ու կիրակի օրերը եկեղեցի առաջնորդել զանոնք, որ չսատանան իրենց մայրենի եկեղեցիին ու չմոռնան անոր ծեսերն ու արարողութիւնները:

* * *

Ճշմարտութիւն խօսողները անօթի կը մնան մեր մէջ: Ինչո՞ւ. — Վասն զի իրենց յայտնած ճշմարտութիւնները կարգ մը առաջնորդներու ջղերուն կը դպչին: Հաւատի ադրիւրներէ կ'իմանանք թէ Տիրապէտքիրի Ազգ. Առաջնորդարանը վճռերու և անհամաձայնութեանց թատրոն եղած է, որոնք Տեղապահ Տ. Եղիկին

(*) Ծ. Խ.— Երկրորդ և վերջին մասը վաղուան թուով:

վարդապետի շուրջը կը դառնան։ Արեւելքի թղթակիցը Մ. Դանիէլեան Առաջնորդարանին մէջ կը յանդիմանուի և իր ուսուցչական պաշտօնէն կը ձգուի, թաղային վարժարանները քննադատած ըլլալուն պատճառաւ։

Տիարպէքիրի վիճակային գործերը անկերպարան վիճակի մը մէջ են. ժողովուրդը կը պահանջէ որ Տ. Եղեկիէլ վարդապետ հաշիւ տայ օրինաւոր մարմնի մը։ Նոր նոր բողոքագիրներ կը պատրաստուին Ս. Պարսիրաքք Հօր զրկուելու։ Ժողովականներն ու խորհուրդները լուծուած են. նոյն իսկ Որբանոցի Հոգաբարձութիւնը հրաժարական տուած է, Առաջնորդարանի մէջ Տեղապահէն անարգուելով դուրս հանուած ըլլալուն համար։

Տիարպէքիրի Հայերը իրենց վարժարաններուն բարեկարգութեանը համար ոչ Ջանք, ոչ դրամ կը խնայեն։ Ապացոյց՝ միացեալ աղքատիկ վարժարանայ Խնամակալութեան տարեկան 300 լիրա տալու խոստումը իրենց դպրոցներուն համար։ Ապացոյց՝ ներկայ մանուաոր վարժարանը որ քանի մը անձանց նախաձեռնութեամբ այսօր բարեկարգ վիճակ մը ունի։ Միայն կը կարօտի Տ. Զաւէն կամ Է. Մուշեղ վարդապետի նման Առաջնորդի մը, զոր պէտք չէ զլանայ Ազգ. Կեդր. Վարչութիւնը այսպիսի կարեւոր վիճակի մը համար։

ԱՅՑԵԼՈՒ

Խարբերդ, 5 հոկտ.

ԱԶԳԱՅԻՆ

ԴԵՐՄԱՆԻՈՅ ԿԱՅՍԵՐ ԱՅՑԵԼՈՒԹԻՒՆԸ Ս. ՅԱԿՈԲԵԱՆՑ ՎԱՆՔԻՆ

Ինչպէս արդէն ծանուցինք հեռագրական տեղեկութիւններէ առնելով, Գերմանիոյ Վեհ. Կայսրն ու Կայսրուհին անցեալ երկուշաբթի այցելեցին Ս. Յակոբեանց վանքն ու եկեղեցին։

Այս առաւօտ Երուսաղէմի մեր թղթակցէն ստացանք հետեւ. 19 թուականիր նամակ մը վերջին պահուն գրուած որ կը ծանուցանէ թէ Կայսրն ու Կայսրուհին մեր վանքն ու եկեղեցին այցելելէ ետքը, Պարսիրաքքարան եկեալով քանի վայրկեանի չափ տեսակցեր են Ամէն. Տ. Յարութիւն Ս. Պարսիրաքքին հետ։ Կայսերական հիւրերուն արժանավայել ընդունելութիւն մը եղած է միաբանութեան կողմէ։

Վեհ. Վիլհելմ Բ. և Աւգուստա Վիքթորիա կայսրուհին հետաքրքրութեամբ դիտեր են Պարսիրաքքարանի մեծ դահլիճին մէջ կախուած նկարները, որոնց մէջ կը գտնուէին նաև Վիլհելմ Ա. և Ֆրիտրիք Բ. Կայսրերուն պատկերները։ Կայսրը՝ այս վերջին երկուքին՝ իր մեծ հօր և հօր պատկերներուն նայելով, ըսեր է «Ուրախ եմ. ընտանիքով հոս ենք»։

Կայսերական այս այցելութեան մանրամասն նկարագրութիւնը պիտի ստանանք յառաջիկայ թղթերով։ Վաղուան թուով պիտի հրատարակենք մեր թղթակցին շահեկան մէկ նամակը, որ կը նկարագրէ Գերմանիոյ Կայսեր ու Կայսրուհւոյն հանդիսաւոր մուտքը Երուսաղէմի մէջ, Ս. Յարութեան տաճարը և Բեթղեհեմ այցելելնին, յարակից մանրամասնութիւններով։

Ս. Էջմիածնէն հասած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Տ. Եղիշէ Վ. Դուրեան, Տ. Գէորգ Վ. Իւթիւճեան և Տ. Յակոբ Վ. Աշոտ Փապազեան եպիսկոպոս ձեռնադրուեր են։

Կրօնական ժողովը գումարուեցաւ երէկ Ազգ. Պարսիրաքքարանի մէջ նախագահութեամբ Ս. Պարսիրաքք Հօր և ատենապետութեամբ Տ. Գրիգորիս արքեպիսկոպոս Յովհաննէսեանի։

1. Ժողովը կարդաց Ամենայն Հայոց Ս. Հայրապետին կոնդակը որ կը յայտնէր Ճվվահիրեան Տ. Գարեգին և Ասլանեան Տ. Ներսէս Նորոպակ եպիսկոպոսներուն ձեռնադրութիւնը։

2. Նոյնպէս կարդաց Էջմիածնի Գէորգեան Ճեմարանը զրկուելիք աշակերտներուն ընդունելութեան պայմանները գծող յայտագիրը, զոր զրկած էր Ճեմարանի Տեսուչը և որոշեց հրատարակութեան տալ զայն։

3. Պանտրմա-Պալըքէսէրի գաւառ. Ժողովականները խնդրած էին Պարսիրաքքարանէն որ վիճակին առաջն. տեղապահ Տ. Վահան Ծ. Վ. Յակոբեան այլ ևս չզրկուի իր վիճակը, և անոր տեղ նոր տեղապահ մը կարգուի։ Ժողովը որոշեց խնդիրը ներկայացնել Թեան Ժողովին։

4. Կրօն. Ժողովը որոշած էր որ Էնգիւրիի Ս. Աստուածածին վանքի միաբան Տ. Իսահակ Վ. Համամեանը՝ Երզրումի առաջնորդարանի հոգեւոր հսկողութեան ներքեւ պաշտօնավարէ։ Այս անգամ յիշեալ վարդապետը նոյն վանքին ունեցած 30 ոսկիի պահանջքը կը խնդրէ, որպէս զի անոր մէկ մասը ընտանիքին յատկացնէ և մնացածովը ալ իր ճամբորդութեան ծախքը հոգայ։ Ժողովը հարկ տեսաւ յիշեալ վարդապետի դրամական պահանջքի մասին Էնգիւրիի խառն ժողովէն բացատրութիւն պահանջել։

5. Կրօն. Ժողովը նկատելով որ Սմառնոյ առաջն. տեղապահ Տ. Նիկողոս Վ. Ֆրանգիլեան վեց ամիսէ ի վեր իր վիճակը անհովիւ թողած՝ Մարզուանի վանքը քաշուած է, արժան դատեց Երուսաղէմի մայրան Տ. Եսայի վարդապետը տեղապահ կարգելու առաջարկութիւն մը մատուցանել՝ յառաջիկայ Խառն Ժողովին, վերջնական ընտրութիւն կատարուելու համար։

6. Տիարպէքիրի առաջն. տեղապահ Տ. Եղեկիէլ վարդապետ ցաւ յայտնած էր իրեն նկատմամբ Արեւելքի մէջ եղած հրատարակութիւններուն համար։ Ժողովը որոշեց դրել յիշեալ վարդապետն որ տեղւոյն Որբանոցի մատակարարութեան հաշիւները ներկայացնէ Պարսիրաքքարան, որով ինքնին հերքուած կ'ըլլան եղած հրատարակութիւնները (*)։

7. Զարսանճագի առաջն. տեղապահ Տ. Մակար Վ. առաջարկած է որ վիճակին առաջնորդի ընտրութիւնը կատարուելու համար ընտրելիներու եռապատիկ ցանկ մը զրկուի, որպէս զի ընտրութիւնը կատարելի եղաց՝ ինք Արմաշու Դպրեվանքը երթայ կրօնական ուսմանց և դիտութեանց պաշտպելու համար։ Ժողովը անժամանակ գտաւ առաջնորդի ընտրութիւն կատարուիլը և յանձնարարեց որ իր պաշտօնը ժամանակ մը եւս շարունակէ։

8. Եղոգատի թեմերէն Տ. Աբրահամ քահանայ յայտնած է թէ 9 տարիէ ի վեր այրեցած է և հեռեւարար կը փափաքի վանք մը քաշուիլ և վերարի օրհնութիւն առնել։ Ժողովը որոշեց կեսարիոյ առաջնորդէն տեղեկութիւն առնել յիշեալ քահանայի տարիքին, վարքին և եկեղեցական հմտութեանը մասին և ըստ այնմ հարկ եղածը տնօրինել։

10. Կեսարիոյ Առաջնորդ Տ. Տրդատ Ծ. Վ. Պալեան՝ Աժտէրեան Տ. Գարեգին վարդապետի անհանդ ընթացքը և գայթակղելի կեանքը պատմելով՝ անոր հեռացումը խնդրած էր թախանձանօք։ Ժողովը փափաքելով որ Տ. Գարեգին վարդապետ արթուն Առաջնորդի մը հսկողութեան ներքեւ գտնուի, յանձնարարեց Տ. Տրդատ վարդապետին որ ժամանակ մը եւս սիրաշահի յիշեալ վարդապետը մինչեւ որ անոր յարմար պաշտօն մը գտնուելով հեռանայ նոյն վիճակէն։

Ժողովը ասոնցմէ զատ երեք ամուսնական խնդիրներու քննութեամբը զբաղեցաւ։

—Կրօն. Ժողովի դեր-ատենապետ Մանկուէի Տ. Վահրամ Սրբազան երէկ Կրօն. Ժողովի նիստէն եւքը առանձին տեսակցութիւն մը ունեցաւ Ս. Պարսիրաքք Հօր հետ, օրակարգի մէջ գտնուած կարգ մը խնդիրներու նկատմամբ։

—Թղթակից մը տեղեկութիւններ կուտայ մեզի այսօր, Բողոքական Միսիոնարներու ձեռքով Բզնի մէջ բացուած Որբանոցին Խարբերդ փոխադրուելու պարագաներուն վրայ։ Նամակագիրը դիտել կուտայ այս առթիւ թէ այդ ազգաքը կրօնական ուսումէ զուրկ կը մնան։ Մեր մասնաւոր տեղեկութիւններն ալ կը համապատասխանեն նամակագրին այս դիտողութեան։ Բզնիէն Խարբերդ փոխադրուած որբերուն թիւն է 49, որոնց 24ը մանչ և 25ը աղջիկ։ ասոնք կը հրահանգուին պարզապէս բողոքական ոգիով, եկեղեցի բնաւ չեն տարուիր կամ զրկուիր, ո՛չ կիրակի և ո՛չ ոտնի օրեր։ զուրկ կը մնան խոստովանութենէն և հաղորդութենէն։ Թէև Խարբերդի Առաջնորդին կողմէ մասնաւոր հրաւէր եղած է Ս. Զատիկ և ոտնի աութիւ օրերը եկեղեցի զրկել որպէս զի խոստովանուին ու հաղորդուին, բայց մերժուելու է անոր այս խնդիրը սա յայտարարութեամբ թէ «Քանի որ մենք կը հոգանք ու կը խնամենք, այլ ևս ձեզի համար գործ չի մնար և ոչ ալ անոնց կրօնական կրթութեան մասին զիտողութիւններ ընելու իրաւունք ունիք։»

—Սվերդլով առաջն. տեղապահ, Տ. Փառէն վարդապետ, Իսկենտերունէն նամակ մը զրկելով Պարսիրաքքարան, յայտնած է թէ Մէրսինի և Իսկենտերունի եկեղեցիներուն բաւականաչափ Ս. Միւռոն յանձնելի եւքը՝ ինքը ճամբայ ելած է Այնթապ երթալու համար։

—Կը լսենք թէ Ս. Հայրապետը Օրհնութեան Կոնդակ մը զրկած է Պէշիքաշլէի վարժարանին գատորակուսուցչ Սահակ Էֆ. Խանճեանի՝ անոր հրատարակած կրօնական աշխատասիրութեանցը համար, որոնց մէջ կը գտնուին նաև վերջին տարին լոյս տեսած «Տօնակարգ Հայ. Ս. Եկեղեցւոյ» անուն գործը։

—Արեւելքի վաղեմի աշխատակից Սրբահամ Էֆ. Տէր-Յակոբեան, որ երեք տարիէ ի վեր Էսքիշիրի համալսարանին մէջ բարձրագոյն ուսմանց կը պարապէր, մայրաքաղաքս դառնալով վերստանձնած է իր ուսուցչական պաշտօնը Ռոպէրտ Քոլէջի մէջ։

—Զարսանճագի կրօն. և Քաղ. Ժողովները զոհունակութիւն կը յայտնեն տեղւոյն առաջն. տեղապահ Տ. Մակար վարդապետի այն ջանքերուն համար, զորս ի գործ կը դնէ տեղւոյն հայ ժողովուրդը Հայ. Եկեղեցւոյ գիրկը պահելու համար։

—Նոզդոսի մերձակայ գիւղերու եկեղեցականներուն քահանաները և Թաղ. Խորհուրդները հանդարտութիւն մը զրկած են Պարսիրաքքարան, որով անհիմն կը հանեն Իրենց գիւղի Տ. Խաչէն քահանայի դէմ եղած գանգատները։

(*) Ծ. Թ.—Կրօնական Ժողովը իր այս բանաւոր ու գործնական որոշումով՝ խօսք չի ձգեր Արեւելքին որուն պահանջածն ալ այս էր արդէն։ Ամէն անգամ որ Տիարպէքիրի առաջն. Տեղապահին հաշիւներուն մասին գանգատ յայտնող նամակներ ու փոխադարձաբար հերքումներ հրատարակուեցան մեր թերթին մէջ, նոյն բանը կրկնեցինք։

Աւասիկ այսօր ալ Խարբերդէն թղթակցութիւն մը վարդապետ չի նկարագրեր Տիարպէքիրի առաջնորդարանին գործերը։ Այս բոլոր խնդիրներուն մէջ վերջին ձայնը Պարսիրաքքարանինն է անշուշտ։

ԲՈՂՈՔԱԳԻՐ

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ՖՐԱՆՍԱ.— Անգլիոյ մէջ ցամաքային ու ծովային զինուորական պատրաստութիւնները արագ հոս կը շարունակուին։ Ծովային նախարար Պ. Կոչըն ամէն օր մինչեւ իրիկուն կ'աշխատի։ Անցեալ շաբթու պատերազմական պաշտօնատան մէջ երկար տեսակցութիւն մը ունենալ Լորտ Լանսդաունի հետ Տրվրերի մէջ հիմա կան 15,000 ոսպոյ ու նաւազ։ Տեղական իշխանութիւնները վարձեցին բոլոր պանդոկները և մանաւոր տուներ։

—Գահիրէէն կը հեռագրեն թէ Ֆաշոտա հաստատուած անգլիական բանակեցողին մէջ բուռն յուզում մը կը տիրէ, որովհետեւ լուր առնուած է թէ Մենելիք յարձակողական շարժումի մը ելած է։

—Սեվաստոպոլէն կը գրեն թէ արքունական ախուռներուն մէջ, որ այս միջոցիս Լիվատիա կը գտնուին, Մանչի երկու կողմը պատսէնելիք դէպքերով միայն կը զբաղին։ Ջորը շատ մտազբաղ է՝ ստանացող կռիւին համար, մանաւանդ որ Անգլիոյ պատրաստութիւնները Ֆրանսայէն աւելի Թուրքոյ դէմ կը կատարուին։

ԶԻՆԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ.— Անգլիական հեռագիրներու նայելով, Ուէյ-Հայ-Ուէյ հաւաքուած անգլիական նաւատորմը բոլորովին կազմ ու պատրաստ է գործելու։ Բոլոր մարտանաւերը լիուատ ածուխ մը թերած են։ Մարտանաւերուն փայտեայ մասերը վերցուեցան։ Վիքորիուս, Թեմիսեենիա և Ագեարին մարտանաւերը Ուէյ-Հայ-Ուէյ կը ստատուին։ Հոնկ-Քոնկի մէջ ալ մարտանաւերը պատրաստ և ածուխ կը մթերեն։ Պաշարման թնդանօթները կազմ ու պատրաստ վիճակի մէջ կը դրուին։

—Անգլիական լրագիրները սա կէսպաշտօնական զեկոյցը կը հրատարակեն. «Զինու կացութիւնը հիմա կատարելապէս խաղաղ է, հետեւաբար պատճառ մը չկայ չափազանց կարեւորութիւն տալու այն իրողութեան թէ Ուէյ-Հայ-Ուէյի բրիտանական նաւատորմը ամէն պատահականութեան դէմ պատրաստուած է։ Անկարելի է կասկածել թէ տէրութեան նաւային կայաններուն բրիտանական բոլոր նաւաբաժինները կատարելապէս պատրաստ են։»

ՍբաՆՏարս դիտել կու տայ թէ Զինու մէջ Անգլիոյ յանկարծական ազատագրութիւնը կը զուգադիպի Լորտ Զարլս Պէրէսֆորտի Նիւ Զուանկ ժամանելուն։ Զինական գործերու մասին տրուած տեղեկութեանց նայելով՝ տարիէ մը ի վեր Բորթ Արթուր կը լեցուի ռուս զինուորներով ոյանք ցամաքի ու ծովի ամրով հոն կը հանին։ Հիմա քառասուն հազարէն աւելի է հոն գտնուող ռուս զօրքերու թիւը։ Ռուսերը ամուր բանակեալ մրն ալ չենած են Նիու-Զուանկի մէջ և գրկեթէ Մանչուրիի ծովային կայանին կը տիրեն։ Եթէ Ռուսերը հոն զինուոր հաւաքեն ոչ միայն Մանչուրին իրենցը պիտի ըլլայ այլ նաև Շանկ Հայ-Քուանին Թիկն-Զին ու Բէքինի երկաթուղին ալ պիտի ապահովեն։ Այս շարժման դիմադրելիքներնիսկան զօրքերը կը գտնուին Բէքինի ու Նիու-Զուանկի միջեւ՝ ռուս մարզիչներու հրամանին տակ։ Լորտ Զարլս Պէրէսֆորտ ըսեր է թէ Նիու-Զուանկի և Բորթ-Արթուրի մէջ Ռուսերոյ պատրաստութիւնները կարծուածէն շատ աւելի առաջ դացած են։

—Աւստրիական 30 զինուոր Բէքին հասեր են դեսպանատունը պահպանելու համար։

ՎԵՐԴՈՒՏՈՒՄԸ ՖՐԱՆՍԱՅԻ ՄԷՋ.— Ֆրանսայի երեսփոխաններէն Պ. Ժիլիէն կուժոն առաջարկութիւն մը պիտի մատուցանէ որպէս զի փոխուի 1895ի օրէնքը՝ ելեւնտական ու պաժտական դատերու վերաբաժանումին համար։ Երեսփոխանը կ'առաջարկէ որ դարձեալ Վճռարեկ Ատենը վճռէ վերադատումի պարագաներուն ընդունելի ըլլալը կամ չըլլալը և նախնական քննութիւնները կատարէ։ Բայց Վերջնական Ատենը երբ անգամ մը վերադատումը որոշէ, ամբաստանեալը զրկուի Գերազոյն Ատենի մը առջեւ, որուն կազմութիւնը կ'առաջարկէ Պ. Ժիլիէն կուժոն։ Այս ատենը կազմեն քաղաքական տեսութիւնեան քան խորհրդական իրաւեր երդուալ, որոնց նախագահը ըլլայ Բարլիզի ատենին նախագահը։ Ատենը մնայուն ըլլայ կեդրոն ունենալով Բարլիզը։ Ի հարկին դատաւորներն ալ երթայ։ Տարին երկու անգամ գումարուի, յունուարին և յունիսին։

ՍՈՒԴԱՆ.— Եգիպտոսի հանրօգուտ շինութեանց նախարարութեան անգլիացի խորհրդականը մօտերս վեց շաբաթի չափ ուղեւորութիւն մը պիտի կատարէ Ասկոտակ և Կասպյա Նեղոսներուն վրայ, մինչեւ հոն ուր ջուրերը այլեւս նաւարկելի չեն։ Դեռերը ու չքնաղ երկիրները պիտի այցելէ, անոնց զարգացման ընդունակութիւնն ասահմանը որոշելու համար։

ՍՊԱՆԻԱ ԵՒ ԱՄԵՐԻԿԱ.— Ուաշինկթընի պաշտօնական շրջանակներուն մէջ չին յուսար որ Սպանիա անպայման կերպով ընդունի և կամ բոլորովին մերժէ Մ. Նահանգաց առաջարկութիւնը՝ Փիլիպպինները զրաւելու համար։ Կենթադրեն թէ Սպանիա հակառակարկ մը ներկայացնէ, բայց վերջնական խզում մը անյուսալի կը դտնեն։

—Ամերիկեան կառավարութիւնը լուր առեր է թէ Սպանիա ուզեր է Ֆրանսայի, Աւստրիայ, Գերմանիոյ և Ռուսիոյ կարծիքը իմանալ թէ պիտի օգնե՞ն իրեն եթէ բոլորքէ Մ. Նահանգաց պահանջումին դէմ որով կ'ուզեն բոլորովին դրաւել Փիլիպպինները։ Ռուսիա և ուրիշ տէրութիւն մը, կ'ըսէ, Սպանիարս, մտադիր են ծանուցանել Մ. Նահանգաց որ Փիլիպպինները գրաւելէ առաջ պէտք է որ տէրութիւններուն հետ համաձայնութիւն մը գոյացնեն։

—Սպանիոյ մէջ բուռն մտահոգութիւն կը տիրէ Փիլիպպինեանները. խնդրին համար։ Լրագիրները անօգուտ կը համարին Եւրոպայի կոչում ընել, որովհետեւ, կ'ըսեն, տէրութիւնները ուրիշ խնդիրներով զբաղած ըլլալով, Սպանիան բոլորովին երեսի վրայ պիտի թողուն։

—Մասրիսի լրագիրներուն մէջ հրատարակուած էկսպաշտօնական զեկոյց մը կը հերքէ Իսիարսիպի այն լուրը թէ Սպանիոյ նախարարներու Խորհուրդին վերջին նիստին մէջ կարծեաց անհամաձայնութիւն ծագած ըլլայ, Փիլիպպինեանները խնդրին նոր երեւոյթին համար։

—Բուլպոյի զինուորական գրասենեակին առաջին հրամանը հրատարակուեցաւ ամերիկեան կառավարութեան կողմէ։ Կը հրամայէ զօրաբաժնի մը գրաւել Նուվիթասը և Բուէրթօ-Բրինսիպէն։ Զօրաբաժինը նոյեմբ. 22ին ցամաք պիտի ելլէ։

—Պրազիլոյ յատուկ պատգամաւորը Նիւ Եորքէն ճամբայ ելաւ Մանիլա երթալու։ Եօթը հարիւր նաւագ կը տանի Տիուէյ ծովակալին։

—Հավանայէն կը հեռագրեն թէ Բանամա փոխադրանաւը, որ 300 հոգիով ընկղմած կը կարծուէր, Հավանա ժամաներ է։

ԱԻՍՏՐԻՈՅ կայսրը արտօնեց հունգարական կառավարութիւնը, հանդուցեալ կայսրուհիին համար յիշատակարան մը կանգնել Օֆքնի հրապարակին մէջ ուր կը գտնուի Հէնցի զօրավարին արձանը և փոխադրել այս վերջինը ուրիշ տեղ մը։ Կայս. այս արտօնութիւնը մեծ դոհունակութիւն պատճառեց Բէշիկայի մէջ, որովհետեւ թէ՝ Ելիզաբէթ կայսրուհիին նկատմամբ Հունգարացիներուն հաւատարմական զգացումները կը գտնուին և թէ՝ կազատի զիրենք զօրավար Հէնցի արձանին ներկայութենէն որ 1849ի իրենց հանգակորդն ըլլալով ազգ. փրութիւնին կը վիրաւորէ։

ՎԻԵՆՆԱՅԻ ընդհանուր հիւանդանոցը ուր ժամանակի դէպքերը պատահեցան, և որ այս պատճառաւ քարանթիւրի ենթարկուած էր, վերարացուեցաւ հասարակութեան։ Այցելութիւնները և բժշկական դասախօսութիւնները վերսկսան։

ՖՐԱՆՍԱՅԻ նոր նախարարութեան անցեալ շաբթու ստացած հաւանութեան քուէին համար Նայէ Ֆրայէ Բրեսէ դիտել կու տայ թէ Պ. Շարլ Տիւբրեի իր կազմած նախարարութեան համար 429 նպաստաւոր և 64 հակառակ քուէ ստացած է, քուէարկութեան մասնակցողներուն համագումար թիւը եղած է 493։ Երեսփոխանաց ամբողջութիւնը 581 հոգի ըլլալով 88 երեսփոխաններ քուէարկութեան մասնակցած չեն ուրեմն։ Անշուշտ կամ հիւանդութեամբ և կամ գործով բացակայ էին, բայց ամէն պարագայի մէջ հետաքրքրական է դիտել թէ ինչպիսի ընդ նոր Դահլիճին ունեցած վերամատնութիւնը, երբ այդ 88 երեսփոխաններն ալ սկսին մասնակցիլ նիստերուն։

ԱԻՍՏՐԻԱՅԻ ՀՈՒՆԳԱՐԱԿԱՆ խորհրդարանական ատենապետին վրայ խօսելով Նաrasեի Լիպէի չեխ լրագիրը կը գրէ թէ երիտասարդ չեխերու կուսակցութեան պատկանող երեսփոխանները առանձին գումարուելով հետեւեալ բանաձեւը քուէարկեր են. «Մեր ակումբը երբեք նպաստաւոր քուէ չպիտի տայ Աւստրիոյ և Հունգարիոյ միջեւ որ և է դաշնակցութիւն կազմելու համար և չեմ ժողովուրդին բնաւ թեթեւցնելի պատ ընդունուած դրութեան նոր փոփոխութիւն մը չընդունիր։»

ՊԵՐԼԻՆԻ Տայչ Վաբէ լրագիրը իրաւէկ ազդարարէ կ'իմանայ թէ Գերմանիա չպիտի բողոքէ Նիու Զուանկ նաւահանգիստին Ռուսիոյ կողմէ գրաւումին դէմ։

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ կառավարութիւնը Հնդկաստանի մէջ ժանտախտին տարածումը կասեցնելու համար նոր յանձնաժողով մը կը զրկի, որուն կ'անդամակցի կանոնդրական համալսարանին դասատուներէն Տոքթ. Թոմաս Ռիչարտ Ֆրիզէր։ Յանձնաժողովը իր հետ կը տանի մեծաքանակ բակթէրիան չիճադեղ։

ՊՐԻՍԼԷԻ զօրանոցին մէջէն վերջերս գողցուեցան 72 կոտր զինուորական քարտէսներ և զինուորական շարժման յատակագիծ մը, պատերազմական նախարարին կողմէ կնքուած ու ստորագրուած, որ պատերազմի ատեն միայն կրնայ բացուիլ։ Բոլոր մարդիկը հարցաքննութեան ենթարկուեցան, բայց հեղինակը կարելի չեղաւ երեան հանել։

ԶԻՆԸՆԿԵՑՈՒԹԻՒՆ.— Բեղերապուրկէն առնուած լուրերու նայելով, ընդհանուր զինընկերցութեան դեսպանախորհուրդին յատակագիծերը Մուրավիէվ կոմսին կողմէ պատրաստուեր են՝ Վեհ. Նիքոլա կայսեր հակողութեամբ։ Այս յատակագիծն է որ նոյեմբ. ի վերջին կնամսէն պիտի հաղորդուի օտար տէրութիւններուն։

ԹՐԱՆՍՎԱԱԼԻ երկաթական վիճակը, մինչեւ տեսա. ի վերջը, 627,000 անգլիական ոսկի յաւելումն է։ Մաքրատուրքերը յուլիսէն սեպտ. 8000 ոսկի աւելի եղած են, բաղդատմամբ առջի տարուան նոյն ամիսներուն։

ԲԱՐԵՑՈՒՍՈՑ ԳԱԼԻՆ նախարարապետը օրինագիծ մը առաջարկեր է, ամէն տարի Սենգլոյ վճարելու 30,000 անգլիական ոսկի՝ նաւատորմի համար, փոխանակ այն պահանջին զոր իր նախորդը խոստացած էր անցեալ տարի Վիքթորիա թագուհիին յորելեանին առթիւ։

ՍԹՈՐԼԻՄԷՆ կը գրեն թէ մօտերս չուէյտ-նորվեկեան կարեւոր ընկերութիւն մը պիտի կազմուի, որուն նպատակը պիտի ըլլայ Շուէյտ-Նորվեկիայի՝ Ծայրագոյն Արեւելքի հետ ունեցած առեւտրական յարաբերութիւնները աւելի ընդարձակել։ Ընկերութեան կեդրոնատեղին պիտի ըլլայ Կոթենպուրիի մէջ, երկրորդ մայրաքաղաք Շուէյտի։ Վարիչ-տնօրէնը պիտի ըլլայ Նորվեկիացի մը։ Շուէյտ-Նորվեկիոյ կառավարութիւնը տարեկան 40,0 0 քուրոնի նպաստ խոստացեր է Ընկերութեան որ կերեւի թէ մտադիր է «Ծայրագոյն Արեւելքի առեւտրական-տանիմարքեան ընկերութեան» հետ համերաշխութեամբ գործելու։ Այս վերջինը արդէն տարիէ մը ի վեր Ծայրագոյն Արեւելքի հետ շոգենաւային երթեւեկութիւն մը հաստատած է որ յաջող պայմաններու մէջ կը կատարուի։

ԿՈՊԱՅԻՆԵՌՈՒ ՀԱՄԱՃԱՂՈՎ.—Վիէնայի մէջ նոյեմբ. ի վերջերը կոպենհակենու համաժողով մը պիտի դումարի, որ փառաւոր ցոյցի մը ձեւը պիտի ունենայ, որ և հաստատութիւն յայտնելու Պաղէն և Աւստրիոյ կայսեր։ Լրագիրները կոչում կ'ընեն ստորին Աւստրիոյ կոպենհակենուն՝ մասնակցիլ այդ համաժողովին։

Մ. ՆԱՀԱՆԴՈՅՑ կառավարութիւնը պաշտօնապէս ծանոյց հելլէն կառավարութեան թէ որոշած է օրինագիծ մը ներկայացնել Խորհրդարանին, որպէս զի Կորնթոսի շամիշները ազատօրէն մտնեն Մ. Նահանդները։

«ՈՒԼԻԱՐԻՈՅ իշխանին մայրը, Գլիմանթին իշխանուհին, Վանայի ամբանոցէն Օլաթիա գնաց, ուր ձմեռը պիտի անցնի։

—Վերջերս Սոֆիա ժամանեցին Սեւ Լեռնոյի չորս երիտասարդ, Զէթինէի դատական նախարարութեան քարտուղար Պ. Բոլովիչի հետ։ Այդ երիտասարդները Պուլգարիոյ զինուորական բարձրագոյն վարժարանը պիտի ընդունուին։ Վարժարանին անօրէնը երիտասարդներուն ընդունելութեանը առթիւ բանախօսութիւն մը ուրախանոց որ Սեւ Լեռան իշխանին ուղղեալ «կեցցէ՛ ներով ազգնուեցաւ։

—Անցեալ շաբթու Սոֆիա ժամանեց Պ. Սթէա, Տէլի Նիւզի թղթակիցը որ Կ. Պոլսէն մեկնած էր։ Պ. Սթէա նախարարապետ Պ. Սթոյլովի ներկայանալով երկու ժամի չափ տեսակցեցաւ անոր հետ։ Պ. Սթէա Բարիզ ուղեւորեցաւ ուրկէ Լոնտոն պիտի երթայ։

—Պ. Սթէա Կ. Պոլիս գալէ առաջ, Ռուսիա դացած ըլլալով, Լիվատիայի մէջ պատրաստ ունեցած Էրներիսանալու Ռուսիոյ Վ.Կ. Կայսեր։

ՀՌՈՒԼԷՆ երեքշաբթի օրուան թուականով կը հեռագրեն թէ Կ'Էմիրի բոլոր թիւանօթները դրուեր են նեղուցը պաշտպանող ամրոցներուն մէջ։

ԲՈՒԼՈՒԱՅԻ երեքշաբթի օրուան թուականով հեռագիր մը կ'ըսէ թէ դերման դեսպանատունը կը հերքէ Եքսբրանսիմանի այն լուրը թէ Տրէյֆիսի պարութային մէջ կան Բարիզի դերման դեսպանին աղջկան Օր. Մունսթէրի նամակները։

ՅՈՐԵՆԻ ԳԻՆԸ.— Եւրոպայի հրապարակներուն մէջ ցորենի գինը անկում մը կրեց։

ՏՈՒԲԹԷՕՐ Դ. ՅԱԿՈԲՕՖ ՎԻՐԱԲՈՅՑ—Ս ԱՆԿԱԲԱՐՁ

ԳԱՏՐԻՒՊ,
Ոլզայէ փողոց, Թիւ 9, մինչեւ կէս օր։
ԲԵՐԱ,
Սագրի փողոց, Թիւ 7, կէսօրէն յետոյ

Տոքթէօրը այս անգամ Փարիզէն վերադառնալով, հաստատուած է ի Բերա, Սագրը Աղա, Սագրը փողոց, Թիւ 7, ուր հիւանդ կ'ընդունի կէսօրէն յետոյ, ամէն օր, բացի Կիրակի։ իսկ առաւօտները մինչեւ կէս օր իր բնակարանը, Գատարիպ, Մէհիբարարի կողմը, Ռիպալէ փողոց, Թիւ 9։

Տոքթէօրը պիտի զբաղի գլխաւորաբար վիրաբուժութեամբ և մանկաբարձութեամբ. նաև կանանց և մանկանց հիւանդութիւններու դարմանումով։ Ունի առանց վիճակի պատուոյ դասակ առնելու յատուկ եղանակ մը, զոր վերջերս ներկայացուցած է նաև Բարիզի Մանկաբարձական և Կնախտաբանական Կաճառին։

168 3—15

Հիւրին Հարցնը

ՊՈՇՏՕՆԱԿԱՆ.—Տրապիզոնի կեդրոնական Նախպ անուանուեցաւ Պիթլիսի կեդրոնական Նախպ Մէհմէտ Իսմանուլլահ Էֆ. որուն յաջորդեց Վանայ կեդրոնական Նախպ Մէհմէտ Էմին Էֆ։ Սիվազի Մէհիտիւլի գաւառակին Նախպ անուանուեցաւ Նէքսարի Նախիին Նախպ Մէհմէտ Շիւքրի Էֆ.։ Հաղպի Էլպէսթան գաւառակին Նախպ անուանուեցաւ Տէրսիմի Նախպ Իսմէր Խուրսիտ Էֆ.։

—Ա. Կարպի Մէհիտիի պատուանշան տրուեցաւ Սուրիոյ երեւելիներէն Խայլաթ փաշայի։

ՎԻԼՀԵԼՄ Բ.Ի ՈՒՂԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆԸ.—Դամասկոսէն կը հեռագրեն թէ Գերմանիոյ Վեհ. կայսրը ձիով ու կայսրուհին կառքով երկի պտոյտ մը կատարեր են քաղաքին շուկային մէջ. այցելեր են մեծ մզկիթը։ Նոյնն Վեհափառութիւնները դացեր են Ազբմպաշի ապարանքը, ուր ասրական ձեւով տուրի ու վահանի խաղեր ու դարեր տեղի ունեցեր են։ Օգոստափառ հիւրերը այդչափ տխրաժեր են այս տեսարանէն որ կայսրուհին անձամբ անոր լուսանկարը առեր է։ Նոյնն Վեհափառութիւնները եւքը այցելեր են Ֆրէդերիք Քարլ իշխանին ժամանակաւոր բնակած տունը։ Գերմանն հիւպատոսարանին մէջ պաշտօնական ընդունելութիւն տեղի ունեցեր է։ Կէսօրուան ճաշէն եւքը Վիլհելմ Բ. ձիով Կէօր-Մէյտան երթալով զիտ՛ր է զօրահանդէս մը զոր կատարեր են վեց վաշտ հեւեակ, գունդ մը հեծելաւ և գունդ մը թնդանօթաձիգ զօրքեր։ Վիլհելմ Բ. վերադարձին կուսակալ Նազիմ փաշայի ապարանքը երթալով պահ մը հանդիստ առեր է։ Երեկուան ժամ 11ին կայսրուհին պատտ մը կատարեր է Ցոմայի կողմը։ Գիւղերուան ժամ 2ին թագաւորական պաշտօնական ընդունելութեան մը հետեւեցաւ հանդիսաւոր մը տրուեր է։ Ի պատիւ Օգոստափառ հիւրերուն և նոյն միջոցին լուսավորութիւններ և հրախաղութիւններ կատարուեր են։ Վեհ. Կայսրը պատուանշաններ տուեր է քանի մը պաշտօնեաներու։

—Բարիզէն երեկուան թուով կը հեռագրեն թէ Վիլհելմ Բ. Մարիերիսանին անցնելուն Սպանիոյ Քաթիքս նաւահանգիստը պիտի այցելէ մնայս 8/20ին։

—Իտալիոյ արքայական գերդաստանէն Առոսթի դուքսը Ճենովայի մէջ պիտի ողջունէ Գերմանիոյ կայսրը ու կայսրուհին։

—Նոյնն Վեհափառութիւնները նոյեմբ. 12ին (Ն. Տ.) Գլրութիւն պիտի մեկնին և ծովու ճամբով Գերմանիա պիտի դառնան։

Բ. ԴՐԱՆ արտաքին թղթակցութեանց քարտուղար Նուրի պէյ առջի օրը Թարպիա երթալով այցելութիւն տուաւ դեսպաններուն։

ԹՈՒՐՔԻԱ ԵՒ ՅՈՒՆԱՍՏԱՆ.—Ցունաստանի նախարարապետին ընդունելութեան օրը, կ'ըսէ Մոնիդիտոր, օսմ. դեսպան Ռիֆաթ պէյ երեկ տեսակցութիւն մը ունեցաւ Պ

կարգելու և դարձացեալ վիճակի մը մէջ դնելու համար, տեղեկագիր մը պատրաստեց թէ գործնական դասերը պէտք է աւելցնել և աշակերտները տեսականէն աւելի գործնական դասերով պէտք է զբաղին, որովհետեւ այդ դրութեամբ կարելի է բժշկութիւնը կատարելագոյն ուսանիլ, և արդէն Գերմանիոյ մէջ ալ շատ արդիւնաւոր կ'ըլլայ։

ՀՌՈՄԻ մէջ 1899 հոկտ. 15ին աբեւելագիտաց համաժողովին Ժ.Բ. նիստը տեղի պիտի ունենայ, որուն մասնակցելու հրաւիրուած է օսմ. կառավարութիւնը։

ԵՍԻՑԵԱՆ ԷՖ.Ի ՍԱՆՈՒԹԻՒՆԸ.— Սթամպուլ սա նորագոյն տեղեկութիւնները կուտայ Եսայեան էֆ.ի սպանութեան համար ամբաստանուած անձերու դատաստանին վրայ զոր համառօտակի ծանուցինք։

Առաջին դատավարութիւնը անցեալ հինգշաբթի տեղի ունեցաւ Իզմիրի պատժական ատեանին առջեւ։ Ներկայ էին ֆրանսական ու իտալական հիւպատոսները։ Ամբաստանեալները հինգ հոգի են. Քիրեաքօ Պարբլիէ՝ ֆրանսական հպատակ, սափրիչ Հասի Հասան՝ օսմ. հպատակ, Վիքթոր Մորէթթի՝ իտալական հպատակ և Քոքօ Գուրուպամիա ու Յովհաննէս Ճերմակեան՝ օսմ. հպատակ։ Ասոնցմէ երեքը միայն ներկայ էին. իսկ Մորէթթի ու Յովհաննէս փախած էին։ Օրինական ձեւակերպութիւններէն ետքը, քարտուղարը կարդաց ամբաստանագիրը, որուն համաձայն, ամէնէն աւելի կասկածելին է Պարբլիէ, որ առաջին անգամ ձերբակալուածն է։ Յետոյ ձերբակալուած է Քալիրոի անունկին մը, որուն մեղադրութիւնը հաստատուած չէ։ Երկրորդ ձերբակալուածն է Քոքօ Գուրուպամիա և յետոյ սափրիչ Հասի Հասան։ Ձերբակալման հրամանագիրը հանուած է Վիքթոր Մորէթթի համար, բայց չէ գտնուած և ուրիշ մէն ալ Յովհաննէս Ճերմակեանի համար, որ սպանելին գրագիրն ու սպասաւորն էր, բայց Յովհաննէս Եւրոպա գացած է։ Ուրիշ մարդեր ալ ձերբակալուած, սակայն յետոյ արձակուած են։ Ոճիրին գլխերը Քիրեաքօ Պարբլիէ փախչելու միջոցին ճանչցուած է նաւավար Միխաիլի, Բոլճօ Մուսթաֆայի, Գրիգոր Ճէլէպեանի, Ժողովի Կրիքայի եւ Մկրտիչ Սաքոպեանի կողմէ։ Մարդասպանութենէն ամիս մը առաջ ոստիկանապետ Նուրի պէյ Պարբլիէին տեսած էր որ ոճիրը գործուած տեղին մօտերը կը թափառէր։ Պարբլիէ ձերբակալուած միջոցին փոխած էր այն հագուստները զոր կը կրէր լայս տուած պահուն։ Հագուստի այս փոփոխութեան համար հարցաքննուելով պատասխանած էր թէ քանի մը օրէ ի վեր նոյն հագուստը կը կրէր և բանտը հասնելու համար իր մնալմանը վայ կոչած էր, բայց վերջինը յայտարարեց թէ առջի օրը ուրիշ հագուստ հագած էր։ Զորս վիաներ, Տէմոթէն, Բանայի, Բիկա և Նարիշ ըսին թէ Պարբլիէի ու Եսայեան էֆ.ի յարաբերութիւնները շատ աղէկ չէին։ Յովհաննէս Ճերմակեան, Սափրիչ Հասանի ու Վիքթոր Մորէթթի միջոցաւ ստոկ արուած էր Պարբլիէի սպանելու Եսայեան էֆ.ին։ Վիքթոր Մորէթթի Յունասան փախած և անկէ նամակ գրած է իր հօրեղբօրը թէ սուտիկանութիւնը զինքը կը փնտռէ։ Հօրեղբայրը պատասխաներ է թէ զինքը փնտռող չկայ։ Մարդասպանութենէն ետքը և Յովհաննէսի մեկնելէն առաջ, այս վերջինը Գուրուպամիայի հետ առաջ, ուր Յովհաննէսի խանութը գացեր է, ուր Յովհաննէս 50 ոսկի տուեր է Գուրուպամիայի։ Հարցաքննութեան միջոցին այս վերջինը ըսեր է թէ Յովհաննէսը ու Հասանը չի ճանչնար, բայց սուտ ըլլալը հաստատուեր է, որովհետեւ Հասան ու Յովհաննէս խընդրած էին ոստիկանապետէն որ Գուրուպամիան արձակէ։ Յովհաննէս կասկածի տեղի չտալու համար Եւրոպա գացեր է, վաճառատունէն ստակ գողնալէ ետքը։ Ոճիրէն ետքը Հասան տակ ուզեր է Պարբլիէին ու Յովհաննէսին։ Հարցաքննութեան միջոցին հարցուեր է Հասանի թէ ինչո՞ւ ուզած է այդ դրամը. պատասխաներ է թէ բաւական ատենէ ի վեր առնելիք ունի։ Վերջապէս հակադրուած է հարցաքննութենէն թէ Յովհաննէս՝ Հասանի ու Վիքթորի յանձներ է ոճրին գործադրութիւնը և թէ ասոնք պէտք ունեցած են Պարբլիէի ու Գուրուպամիայի օգնութեանը։ Այս է ամբաստանագրին համառօտութիւնը։ Դատավարութիւնը ուրիշ օրուան յետաձգուած է։

ԽՐԱՏ ՇՈՓԵՆԱՒԵՐ.— Աւստրիական Մեսիրիեանեաց շեգենաւը, 2500 թոն տարողութեամբ և ցորեն բեռցած, կիրակի առտու մշուշի պատճառաւ խրեցաւ Կալաթա-Պրունի առջեւ, Կէլիպոլուի մօտ։ Հիմա կ'աշխատին ազատելու, բայց շոգենաւը վտանգաւոր կացութեան մէջ է։ Հելլենական Բարնասիս շոգենաւը խրած է Պապա-Պրունի առջեւ։ Անգլիական Մարի-Սաա Շորբ՝ Պէյլիք-Զէքմէճէի մօտ ժայռերու վրայ։ Ֆարքուհ ընկերութեան Բոնսբանքեն շոգենաւն ալ Մալմէիսէի մօտերը քիչ մնաց որ խրէր, բայց ազատեցաւ։ միայն պտուտակը վնասուեցաւ։ Կիրակի օրը անգլիական Լիկնիթիս շոգենաւը մշուշի ատեն խրեցաւ Տարտանէլի առջեւ, բայց ազատուեցաւ։ Կէլիպոլուի մօտ ալ ռուսական շոգենաւ մը տաւզի վրայ նստեցաւ։

ԾԽԱԽՈՏԻ ՏԱՍԱՆՈՐԴԸ.— Եւմսական բարենորոգմանց յանձնաժողովը նկատելով որ ծխախոտի տասանորդի տուրքը, որ ուղղակի գանձուած միջոցին 150,000 ոսկի կ'արտադրէր, հիմա 90,000 ոսկի կը բռնէ, այս մասին խորհրդակցութեանց ձեռնարկեց։

ԶԷՆԻ ԲԵՐԲԷ.— Երկրագործական նախարարութիւնը օսմ. երկիրներու մէջ ձէնի արտադրութիւնը շատցնելու նպատակաւ ծրագիր մը պատրաստելով, առաջարկեց ձիթապտուղը պահելու յատուկ աղին օրէն տասը փարայ պեղշէլ, յառաջիկայ տարիէն սկսեալ հինգ տարի տուրք չառնել նոր մշակուած ձիթենիներու բերքէն, և լաւ տեսակ ու նոր գործիներու միջոցաւ պատրաստուած ձէթերէն, եթէ տասը հազար քիլոյէն աւելի ըլլան, արտածման տուրքը չառնել և ակրոյը Սրհեսթից չքաշքաշ տալ։

ԻԶՄԻՐԻ Տանիմարքայի հիւպատոսը մեռած ըլլալով, անոր յաջորդեց Պ. Ֆրէտերիք Բլէմ որուն պաշտօնը վաւերացաւ Բ. Դրան կողմէ։

ԱՆԱՏՕԼՈՒԻ նահանգապետ ընդհ. քննիչին հետեւորդներէն Մավրոկորտաթօ էֆ. Թոքատէն Սամսոն գացեր է։

ԵԼՏԻԳՈՒԼԷի կազարանին մէջ մօտերս պիտի փորձուի նոր դրութիւն մը լոյս արտադրելու համար, քարիւղի և օդային կազի խառնուրդով։ Հնարիչներն են երկու անգլիացի ճարտարագէտ։ Փորձին ներկայ պիտի գտնուին Թոսխանէի վերատեսչութենէն, Հանրագուռ շինութեանց նախարարութենէն և Քաղաքապետութենէն պաշտօնեաներ։ Այս լոյսը ելեկտրական լոյսի պէս փայլուն է եղեր և աւելի մեղմ։

ՔԱՑՏԻՆ ԳԻՆԸ.— Քաղաքապետութիւնը պէտք եղածը պիտի տնօրինէ, որպէս զի փայտին չէքին տասնրվեց զրշ.էն աւելի չծախուի։

ՄԱՀՍՈՒԹՅԱՆ.— Հոկտ. 17էն 24, կ. Պոլսոյ և արուարձաններուն մէջ 178 մահ պատահած է որոնց 88ը՝ իգական (46 այր, 42 կին) 71ը՝ քրիստոնեայ (32 այր, 39 կին) և 19՝ հրեայ (10 այր, 9 կին)։

ԳՈՂՈՒԹԻՒՆ ՄԸ.—Սեւրվեթ կը պատմի թէ Սիբքէտէի մէջ երկաթի վաճառական Յակոբ էֆ. Էյլիպեան ապրի օրը 136 ոսկիի պէտք ունենալով, սպասաւորը, Մկրտիչ, պանքա մը կը ղրկէ այդ դրամը առնելու։ Մկրտիչ յիսուն ոսկի և մեացածը պանքաման դրանէն բայց վճառատուն չէ վերադառնար։ Յակոբ էֆ. ուրիշ մարդ մը կը ղրկէ, սակայն մինչեւ իրիկուն լուր մը չառներ։ Խուզարկութեան կենալ և վերջապէս Մկրտիչը կը գտնէ մօրեղբօրը Մանուկի տունը։ Վրան յիսուն ոսկի գըտնելով դ'առնէ և Մկրտիչը ոստիկանութեան կը յանձնէ։ Սպասաւորը հարցաքննուելով կը պատասխանէ թէ դրամը պանքայէն առնելէն ետքը ութսուն ոսկին դրպանէն գողցուցած է։ Մկրտիչ հարցաքննութեան ենթարկուած է։

ԾՈՎԱՑԻՆ նախարարութեան կողմէ գնուած երեք նոր շոգենաւերու արժէքը, 20,500 ոսկի, երկկ վճարուեցաւ։ Այդ շոգենաւերը կոչուեցան Սամսոն, Միտիլի ու Ճանիկ։ Միտիլի, իրբև նաւամիջ շոգենաւ, նաւահանգիստի վերատեսչութեան արտադրութեանը տակ պիտի գտնուի. իսկ միւսները Թէրանէի կողմէ պիտի գործածուին։

ՍՊԱՐԱՊԵՏԻ Դուռը որոշեց օսմ. երկիրներու համար տեղագրական քարի մը քարտէսներ պատրաստել, որուն համար Տրէֆորֆ վաշայի նախագահութեամբ մարմին մը կազմուեցաւ և մօտերս Սէյլանիկի պիտի ուղեւորի։

Կ. ՊՈԼՍՈՅ պանքաները, երկաթուղիի վարչութիւնները եւ աւստրիական, անգլիական, իտալական ու ֆրանսական առեւտրական սենեակները, և երեսունի չափ սեպհականատերեր աղերսագիր մատուցանելով Մեծ-Եսարքոսին յայտարարեցին թէ իրենց կողմէ փոխ տրուած դրամներու փոխարէն առնուած աւանդները կարգ մը մարդիկ երեւան ելլելով, կը յաջողին ետ առնել իրենց սեփական ըլլալը յայտնելով, որով նոյն հաստատութիւնները և սեղանաւորները կը վնասուին։ Աղերսարկուները մատուցին հինգ յօդուածէ բաղկացեալ կանոնագիր մը որ այդ կարգի անտեղութեանց առաջը կ'առնէ և խնդրեցին անոր գործադրութիւնը։

ԷՐԶՐՈՒՄԻ ամերիկեան նորընտիր փոխհիւպատոսին պաշտօնը վաւերացաւ Բ. Դրան կողմէ։

ՄՈՒՍՈՒԼԻ նահանգին մէջ տիրող արմենիի նուազութեան պատճառաւ մաքսի դերծ պիտի մնան պարսկական սահմանագլխին հոն տարուած արմենիները։

ՅՈՒՆԱՍՏԱՆԻ արտաքին գործոց նախկին նախարար Պ. Սքուլաս Սոֆիսյին Կ. Պոլիս եկաւ։

ԲԲԷՄ ՏԸ ԹՈՐԹՐ.—Զեռնհաս իշխանութիւնը նիստերով որ օտար երկիրներէ բերուած քրէմ որ թարթիները երբեմն խառնուրդ են և առողջութեան վնասակար, որոշեց այդ մասին հարկ եղածը գործադրել։

ՄԱՆԻՆ պիտի գնէ Կ. Պոլսոյ պարապական նախկին դեսպան Միրզա Մոհսին խանի ծովեզերեայ տպարանը Սմիւռնայի մէջ։

ԵՂԵՌՆԷԴԱՏ տեսանը երէկ դատեց կօշկակար Քոչօ, Թոտորի, Եսրատն ու Միխալ անուն անձերը որոնք Սուլթան Համիտի մէջ Դամիանոսի վաճառատունէն գողութիւն ըրած քանոնուն համար ամբաստանուած էին։ Ասոնք դատապարտուեցան երեքական տարուան տաժանակիր աշխատութեան. բայց Քոչօ իրբև դրամանենգ տասը տարուան նոյն պատժին դատապարտուած ըլլալով, այս նոր ոճրին համար յաւելում մը չեղաւ իր պատժին վրայ։

ԳԱՍԱՊՈՅՅԻ մէջ անցեալ օր ծխախոտի քանի մը մաքսանենգներ զիրար տուն ելլելովը Ռեժիի պաշտօնեայ Ահմէտ էֆ.ն որ Սալաշէրի գայմագամ Թահիր պէյի քեռորդին էր։ Զարգանելերը փոխան, չորս պարկ ծխախոտ թողին։ Ոստիկանութիւնը կարգ մը մարդեր ձերբակալեց իբրեւ կասկածելի։

ԱՆԶԱՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆ.— Տէրթիէրճանէի Մէջթուպտիին որդին, Սէլիմ պէյ, առջի օրը անձնասպան եղաւ։ Պէյլէրպէյի տանը պարտէզին մէջ ծառէ մը ինքզինքը կախելով։

—Թահտա-Գալէի մէջ նէքոլի անուն դատարկասրտու մը երէկ գինով ըլլալով ինքզինքը փորէն վիրաւորեց դաշոյնով։ Թէև հիւանդանոց ղրկուեցաւ, բայց կեանքը վտանգի մէջ կը նկատուի։

ՈՃԻՐ.—Առջի գիշերը Ֆաթիհի կողմը Սատրդ ու Սալիհ անուն անձերը ածելիով վիրաւորեցին Նամա տասն ցուրէ մը, Հաթիզ ճէմիլ։ Ոճրագործները փախան։ Հաթիզ ճէմիլ որ կզակին տակէն վտանգաւոր վերք մը ստացած է, հիւանդանոց տարուեցաւ։

ԹՂԹԱԲԵՐ

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

Բարիզի թերթերէն 6 Նոյեմբ.

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ՆՈՐ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆԸ

ԵՐԵՍՓ. ԺՈՂՈՎԻՆ ԱՌՋԵՒ

Պ. Տիւբիւի գահիճին Երեսփ. Ժողովին մէջ կարդացած նախարարական յայտարարութիւնը հրատարակեցինք երէկ, գերմանական Թղթաթերէն առնելով։ Այս առաւ հանող բարիզեան թերթերը կը բերեն այդ նիստին մանրամասնութիւնները, որոնց մէջ բացառիկ կարեւորութիւն ունեցող պարագայ մը չի կայ։ Նախարարական յայտարարութենէն ետքը, զոր Պ. Տիւբիւի անձամբ կարդաց, երիս հարցապնդումներ ուղղուեցան դ'ալիէին Պ. Պ. Միրմանի և Ռուանէի կողմէ։ Առաջինը կը հարցնէր թէ կառավարութիւնը ինչ ընթացք պիտի բռնէ Թորհրդարանի վերջին քուէարկութեան վրայ, որով տապալեցաւ Պ. Պրիսոնի դահլիճը. երկրորդը կը վերաբերէր նոր նախարարութեան յայտարարութեան։ Պ. Միրմանի հարցապնդումը աւելի պատերազմական նախարար Պ. աբ Ֆրէսնէի ուղղուած էր քան դահլիճին. իրեն կը ձայնակցէր Պ. Տէրուլիա և երկուքը մէկին կը փափաքէին գլանալ թէ ինչ միջոցներ ձեռք պիտի առնուին որպէս զի բանակը իրեն արժանաւոր յարգանքը վայելէ ամէն ատեն։ Պատերազմական նախարարը ու նախարարապետը յայտարարեցին պատասխանելին ընկերվարական երեսփոխանին կանխահաս քննադատութիւններուն ու յարձակումներուն։ Ժողովը գոհ մնաց Պ. Պ. Ֆրէսնէի և Տիւբիւի բացատրութիւններէն։ Պ. Միրմանի յաջորդեց Պ. Ռուանէ որ ցիշեցուց թէ Պ. Տիւբիւի, որ այսօր հաստատած դահլիճի մը գլուխ կը գտնուի, զանազան կուսակցութեանց պետերը իր շուրջը համախմբած, չորս տարի առաջ պայքարի նախարարութեան մը գլուխ կը գտնուէր։ Այս տեսակէտով ակնարկուած իր ճառը ոչ հետաքրքրութիւն և ոչ ախորժ ազդեց երեսփոխանութիւնն ունեցաւ։ Ինչպէս որ, ատենաբանը բեմէն վար իջնելուն պէս, երեսփոխանները շուտով համաձայնեցան սա բառաձեւին վրայ.

«Ժողովս՝ հաստատելով կառավարութեան յայտարարութիւնները և վստահանոր կանքին վրայ թէ բարենորոգման քաղաքականութիւն մը պիտի գործադրէ, հանրապետական մեծամասնութեան մը վրայ միայն վստահելով, կ'անցնի իր օրակարգին։»

Այս բանաձեւը քուէարկուեցաւ 64ի դէմ 429 քուէով։

ՖԻՇՈՏՅՅԻ ԽՆԴԻՐԸ.—Հավաս սա կէսպաշտօնական զեկոյցը հրատարակեց.

«Ֆրանսական կառավարութիւնը որոշեց Ֆաշոտայի մէջ չպահել Մարշանի արշաւանումը։ Այս որոշումը նախարարներու Խորհուրդին կողմէ արուեցաւ մանրամասն քննութենէ մը ետքը։ Կառավարութիւնը, պատասխանելով՝ այս մասին իրեն ըլլալիք հարցապնդումին, կը զգուշանայ Խորհրդարանին առջեւ պարզել այս որոշման պատճառները։»

ԼՈՐՏ ՍՈԼԶԲԷՐԻ ՃԱՌԸ.— Անցեալ ուրբաթ օր Լորտ քաղաքապետին կողմէ ի պատիւ Քիչնէր փաշայի տրուած սեղանին Լորտ Սոլզպէրի սա ճառը խօսեցաւ. «Մէրտարը սքանչելի դիւանագէտ մըն է. մեծամեծ յատկութիւններով միայն կրնար յաջողցնել իր փափուկ պաշտօնը Նեղոսի վրայ։ Երբ Մարշանի դէմ գտնուեցաւ, անոր հետ այնպէս մը վարուեցաւ որ սիրալիր յարաբերութիւն մը հաստատուեցաւ մէջերնիս։ Երկուքն ալ իրարու նը կամամէջ սքանչացում յայտնեցին։ Այս պատճառաւ Մէրտարին դիւանագիտական տրամադրութիւնները եղական գովեստի արժանի են։ Վերջերս յայտնեցի որ Մարշանի ներկայութենէն ծագելիք դժուարութիւնները դիւանագիտութեամբ հարթուին։ Երջանիկ եմ կարենալ ըսելու թէ Մէրտարը մինչեւ մէկ տարեան լաւ մարդ դարձաց է։ (Ծափահարութիւններ)։ Այս օր, կէս օրէն ետքը, Ֆրանսական դեսպանին տեղեկութիւն ստացայ թէ Ֆրանսական կառավարութիւնը սա եզրակացութեան յանգած է՝ թէ Ֆաշոտայի դրաւումը արժէք մը չունի Ֆրանսական Հանրապետութեան համար։ Այս պարագաներուն մէջ Ֆրանսական կառավարութիւնը մտած է մինչեւ թէ հիմա հետեւած խոհեմութիւնն հակառակը պիտի գործէ՝ եթէ պնդէ դրաւման մը վրայ որուն համար չատ ծախք պիտի ընէ և ուրիշ տհաճութիւններ միայն առաջ պիտի գան. և այս ալ միմիայն սա պատճառաւ որ քանի մը անձեր և քանի մը դէշ խորհրդատուներ խորհած են թէ կրնայ անհաճոյ ըլլալ անպատեհ դրացիի մը։ Ֆրանսա ըրաւ ինչ որ ուրիշ ոեւէ է սէրութիւն պիտի ընէր նմանօրինակ դիրքի մը մէջ։ Ֆրանսական կառավարութիւնը որոշեց որ գրաւումը դադրի։ Այս առթիւ բացարձակ զեկոյց մը եղաւ ինձի այս իրիկուն եւ հաղորդուեցաւ Գահիրէի Ֆրանսական ներկայացուցչին։ Կը կարծեմ թէ Սէրտարին և Մարշան հազարապետին դէմ առ դէմ գալու փափուկ խնդիրը բարեբաստիկ արդիւնք մը ունեցած է, եւ մինչեւ մէկ տարեան անակնուելի։ Այս արդիւնքը բոլորովին կը պարտինք՝ Սէրտարին այդ առթիւ ցոյց տուած տպետական նկարագրին և դիւանագիտական տաղանդին։ Զեմ ուզեր թիւրիմացութեան մը առթիւ տալ և ըսել թէ վէճի բոլոր պատճառները վերցուած են Ֆրանսական կառավարութեան և մեր միջեւ։ Հաւանօրէն այնպէս չէ. կարծեմ թէ ապագային չատ վէճեր պիտի ունենանք։ Բայց բուռն և ոչ առանց վտանգի վէճի պատճառ մը անհետացաւ և կրնանք մենք զմեզ չնորհաւորել։»

Սրբ Ուիլիամ Հարքորդ ալ բանախօսելով ըսաւ. «Լորտ Քիչնէրի և Հազարապետ Մարշանի յարաբերութիւններուն մէջ կը տեսնենք հին ժամանակներու տպետական-նուիրական նշանը։ Աքանչացայ նախարարապետին բերանէն իմանալով որ այդ յարաբերութիւններուն մէջ հանդարտեցուցիչ տարր մը գտնուած է յարուցուած դժուարութիւնները հարթելու և թէ այդ յարաբերութիւններուն արդիւնքը եղած է բարեկամական հանձնախմբի մը զոր նախարարապետը կրցաւ մեզ ծանուցնել այս իրիկուն, ոչ միայն ի գոհացումն Անգլիոյ մայր-հայրենիքին, այլ նաև քաղաքակիրթ աշխարհին։

Լորտ Սոլզպէրի ճառէն առաջ Լորտ Բոզպէրի բաժակ առաջարկեց Անգլիոյ բանակին ու նաւատորմին։ Բոլոր ատենաբանները գովեցին Եգիպտոսի անգլիական ներկայացուցիչ Լորտ Քրոմրի ընթացքը։

ՊԱՐԱԹԻԷ հարիւրապետն ալ Գահիրէ հասաւ Մարշան հազարապետին ու Պ. Լրթիվր Բոնթալիէի հետ որոնք Խարթիում դացած էին զինքը դիմաւորելու։ Կայարանին մէջ հաւաքուած Ֆրանսացիներ «Կեցցէ՝ Պարաթիէ. կեցցէ՝ Մարշան. կեցցէ՝ բանակը» գոչեցին։ Պարաթիէ ու Մարշան նուագային սպայի համազգեստ կը կրէին։

ԼՈՆՏՈՆԷՆ կը հեռագրեն թէ Ֆրանսայի ու Ռուսիոյ դեսպանները անցեալ ուրբաթ օր Ֆորէն Օֆիսի մէջ տեսակցութիւն մը ունեցեր են Լորտ Սոլզպէրիի հետ։

ԱՆԳԼԻՈՅ ՊԱՏՐԱՍՏԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ.— Հիւսիսային Ծովու մարզանքի նաւատորմին նաւերը փութով Անգլիա կը դառնան, կը սպառազինուին և նոր նաւագներ կ'առնեն։ Այդ նաւատորմին վրայ երկու մարտանաւ ալ պիտի աւելնան։ Միջերկրականի նաւաբաժնին Ծովակալը Մալթա գնաց, հրամանքի սպասելու համար։ Անգլիոյ լրագիրները նաւային պատրաստութիւններուն վրայ այլ ևս լուր չեն պարունակեր, որովհետեւ ծովային նախարարութիւնը տեղեկութիւն չի հաղորդեր։

—Լոնտոնէն չարաթ օրուան թուով կը հեռագրեն թէ Մարշանի եւ կանչուելիք ծանուցուելէն ետքը, զինուորական նաւահանգիստներուն տակաւին հրաման չէ գացեր պատրաստութիւնները դադրեցնելու։ Քանի մը լրագիրներ կ'ըսեն թէ ըսպառազինութեանց չարունակուելուն գլխաւոր պատճառն է Ծայրագոյն Արեւելքի կացութիւնը։ Նաւատորմներու մէջ, ուր տենդոտ գործունէութիւն մը կը տիրէ, դուրսէն գործաւորներ կ'առնեն։

ԶՈՒՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ.—Բէլքինէն ուրբաթի թուականով կը հեռագրեն.—«Օտար տէրութեանց դեսպանները վաղը պիտի գումարին խորհելու այն միջոցներուն վրայ որոնք ձեռք պիտի առնուին՝ Բէլքինի շուրջը հաւաքուած ռազմարկղ զինուորներու ներկայութենէն առաջ եկած կացութեան նկատմամբ։»

—Ամերիկեան քսան զինուոր, խորտնիկցով մը, Բէլքին հասան տեղւոյն ամերիկեան դեսպանատունը պաշտպանելու։

—Հոս-Զինկ-Զինկ որ Զինու արտաքին գործոց Խորհուրդին անդամ կարգուցաւ, Ռուսիոյ բարեկամ մըն է։

—Զինական բանակին մէջ ապեղները ու նեաերը վերահաստատուեցան։ Եւրոպական դրութեամբ մարզուած զինուորներու հրամանատարը, որ Թիէն-Զինի բանակատեղին պետն է, իր զօրքերուն թիւը կ'աւելցնէ։

—Անգլիական լրագիր մը կ'ըսէ թէ Ֆրանսայի և Անգլիոյ միջեւ նոր դժուարութիւններ պիտի ծագին՝ Շանկայի և Հան-Քուի ֆրանսական ստացուածքներու խնդրին առթիւ։ Անգլիա թոյլ պիտի չտայ որ Շանկայի մէջ Ֆրանսա իր ստացուածքները աւելցնէ և Հան-Քուի ֆրանսական ու ռուսական ստացուածքներէն անդլիացի վարձակալները արտաքսուին։

—Հայնրիխ իշխանուհին վերջնապէս օրը ցերեկ Զին երթալ իր ամուսնին քով։ Իշխանուհին նոյեմբ. 11ին Գերմանիայէն պիտի մեկնի և երկու օր ետքը Ճենովայէն ճամբայ պիտի ելլէ Լոյտի Բրեմն-Հաուի շոգենաւով։

ՍՊԱՆԻԱ ԵՒ ԱՄԵՐԻԿԱ.—Բարիզի հաշտութեան յանձնաժողովին անցեալ ուրբաթ օրուան նիստին մէջ սպանիացի պատուիրակները զրաւորապէս բողոքեցին թէ յանձնաժողովին աշխատութեան այնպիսի խնդիրներ կը ներկայանան, որոնք հաշտութեան բրոթոքոլին մէջ գոյութիւն չունին։ Յայտարարեցին թէ թող չենք ըրնար տալ որ Փիլիպպինեներու վրայ Սպանիոյ վեհապետութիւնը խնդրի տակ ըլլայ։ Հիւսիսային ամերիկեան պատուիրակները իրենց հետ բանակցիլ վարչական այն դրութեան վրայ, որ հաշտութեան բրոթոքոլին տրամադրութեանց համաձայն, պիտի գործադրուի Ծայրագոյն Արեւելքի սպանիական գաղթավայրերուն մէջ։ Ամերիկեան պատուիրակները մինչեւ երեքշաբթի (երէկ) պայմանաժամ ուզեցին պատասխանելու։

ՖԵՌԱԳԻՐ

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ԲԱՐԻԶ, 8 Նոյեմբ.— Երեսփ. Ժողովին մէջ ունկնդիրներու մեծ բազմութիւն կար։ Պ. աբ Մէօն յայտարարեց թէ, կառավարութեան գործելու պատասխանը տալու համար, ետ կ'առնէ իր հարցապնդումը։ Սպիտակ Նեղոսի խնդրին վրայ։

—Վճռաբեկ ատեանի պատժական ճիւղը այսօր լսեց Պ. Քավէնեաքը եւ պատերազմական նախկին նախարար Պիկէս ու Մէրսիէ զօրավարները։

ՎԻԵՆՆԱ.— Ֆրանց Եոզէֆ կայսրը, Ցորեկեանի միջոցին, 2 դեկտ. Իշլ պիտի քաշուի։

ԲԷՇԹԱ.—Հունգարիոյ նախարարապետը դեկտ. 15ին Երեսփ. Ժողովին պիտի ներկայացնէ վերջնական յայտարարութիւնները՝ պետական պայմանագրութեան համար։ Անկախութեան կուսակցութեան մէկ դումարուին եւրը, ամբոխը յաղթական կերպով տարաւ ընդդիմադիր կուսակցութեան պետ, Պ. Ֆրանց Քոշութը, կառքին ձիերը հանելով։

ԱԹԷՆՔ.—Կ'ըսուի թէ Պ. Թէոթաքի պիտի կազմէ նոր նախարարութիւն։

ԴԱՄԱՍԿՈՍ.— Գերմանիոյ կայսրը ու կայսրուհին այս իրիկուն Դամասկոսէն պիտի մեկնին։ Ուրբաթ օրն ալ Պէյրութէն ճամբայ պիտի ելլեն։

ՎԵՐՋԻՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԲԱՐԻԶ, 8 Նոյեմբ. Պ. Պ. Քոչբի ու Էնար Երեսփ. Ժողովին դեր ատենապետ ընտրուեցան։

ԱԹԷՆՔ.—Հրաժարական դահլիճին նախագահ Պ. Զալմիսի յանձնուեցաւ նոր դահլիճին կազմութիւնը։ Պ. Պ. Քոչաս ու Միսուլիս վերատին պաշտօն պիտի բռնանձնեն։

ԹՐԻԵՍԹԷ.— Երկաշարժի ցնցում մը զգացուեցաւ այսօր կէսօրէն առաջ ժամ 11.44ին և տեւեց երկու երկվայրկեան։

ԶԱՐԱ.—Երեքշաբթի զօրաւոր ցնցում մը զգացուեցաւ ժամ 11.35ին կէսօրէն առաջ։ Պէնքովոքի մէջ չէնքեր ճաթռտեցան։

Պելկրատի ռուսական դեսպանատունէն պաշտօնագրեր գողցուած ըլլալու լուրը, կառավարական շրջանակներու մէջ կը հերքուի։

ՕԳՏՈՒԵԼՈՒ ՄԵԾ ՍՈՒՏ ՄԸ

1 Բառ. Անգղ. Հայ Յակոբեան պարզ 54, ոսկիլեան ընտիր կարմ 60 զրշ. Զեղջ 25 առ հարիւր կամ ներ 40 և 45. Նոյնը ընտիր թղթի վրայ տպուած կաւեկազմ՝ ներ 100 զրշ.։

2. Բառ. հայ-գաղ. Ե. Տէմիրճիպաշեան, վերջը ունի յատուկ անուանց բառգրքուկ մը, թարգմնէ 15, ընտիր լաթով 17½, կալի 20։ Գեղեցիկ ազգատիպ տպագրց համար ներ 10, 12½ և 15 զրշ.։

3. Հայ. Բանալի, արաբ. պարսկերէն և Թուրքերէն լեզուի, Պ. Պ. Գալաքճեան 4 զրշ զեղջ 50 առ հարիւր կամ ներ 2 զրշ.։

4. Բէհնիմայի Էնցիկլոպեդիան թիւրքիկ գործ նոյն հեղինակին 4 զրշ զեղջ 50 առ հարիւր կամ ներ 2 զրշ.։

5. Այրենարան և հեգարան թուրքերէն լեզուի նոյն հեղինակին 2 զրշ. զեղջ. 50% կամ ներ 1 զրշ։— Սոյն դասագրքերը վաւերացեալ են Ազգ. Կեդր. Վարչութեան Ուսումնական Խորհրդին։

6, Բերական, մաքուր թղթի վրայ տպուած և կարուած 1000ը ներ 6 զրշ։

Այս գներ բացառաբար գաւառաց դպրոցներուն համար ըլլալով, պէտք ունեցողներն ուղղակի դիմեն։ Ամէն տեսակ դասագրքեր։ Յանձնարարութիւնք կը կատարուին փոթով։ Ապառիկ գիրք չը տրուիր ոեւէ տեղ։

Հասցէ

Զ. Թորոսեան, դրավաճառ Զաքմագճլար, Վալիտէ խան. Կ. Պոլիս։

141 6—15

VIN DE PEPTONE

Շատ անգամ խոխանդին և անոր անընդարարութեան վրայ կը խօսինք, բայց ինչ որ կանդիսանանք սա է թէ այն հիւանդները որ ո և է կերակուր չեն կրնար ուտել, խոխանդային լուացումներով կը սնուցանեն։

Ասի մեծ ծառայութիւն մըն է զոր մատուցած է տաժողական արուեստին, Մ. Շարօթօ, որ խոխանդաւոր գիներն հիւանդներուն տարամարութեանը տակ դրած է։

Տ. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ՍՏԱՄԱԲՈՅԺՔ

396, Մեծ փողոց Բերա, 396

Տեսնել 4ՐԴ երեսը

Տես Դ. երես՝ Պայպրլ Հաուզի հրատարակութիւնները։

ՄԱԿԱՐԱՆԸ

Երբայական սակարաններէն այսօր առնուած հետեւեալները ցոյց կուտան թէ գիները մնասմբ բարձրացած են։ Ֆրանսական ռանդը որ առջի օրը 40 անգմ. կրանցուցած էր, այսօր 20 սանտիմ չափ կրցած է բարձրանալ. միւս թուղթերն ալ հաստատապէս իրենց առաջուան գիները վերստացան։

Վալաթիայ Սակարանին մէջ բացուեցաւ Օսմ Քանսոլիտը 24 զրշ. 13 փայ. և Երկաթուղին 108 ֆր.։ Հրապարակը անգործ է։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ

Օսմ. Քոնսոլիտ Սեռի Դ.	Օ. Ո.	24	10
Ամէնէն բարձր գին	»	24	11
Ամէնէն վար գին	»	24	09
Բուլգարի երկաթ. գոց.	Ֆր.	107	50
Ամէնէն բարձր գին	»	107	62
Ամէնէն վար գին	»	107	37 ½

ԲԱՑՈՒՄ 28 Հոկտ.

Օսմ. Քոնսոլիտ Սեռի Դ.	Ֆ. Կ.	24	13
Բուլգարի երկաթուղի	Ֆր.	108	—
Օսմանիյէ		402	—
Ռէժի		267	—
Օսմ. Պանրա		12	—
Քէյսի ժէնէրալ ՕՍՍ.		9	12
Երկրագործական Պանքա		7	30
Սօս. ՕՍ. Շանտ է Վալէօ.	Ա. Ո.	3	22
Օսմ. Ապան. Լէյ.		4	—
Թրամուէյ բաժնեթ		750	—
» ժուխանս		260	—
» պարտաթ.	Ֆր.	496	—
Տէրքոսի ջուրի ընկ.	»	302	—
Քարափ Կ. Պոլսս	»	258	—

ՍԹԻԼԱՆԾ

Քոնսոլ

PHŒNIX FIRE OFFICE

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՍՈՒՑԹ Անգլ. Ոսկի 1,000,000

ՖԻՆԻՔՍ

Հիմնեալ ի Լոնդոն յամին 1782

ՖԻՆԻՔՍ, հիմնեալ աւելի քան մի դար առաջ, սոսկ հրդեհի ապահովագրութիւն մը՝ որոյ բաժնետէրք Անգլիոյ ամենահարուստ և հանրածանօթ դրամատէրեր են՝ ունենալով անսահման պատասխանատուութիւն։ Դրամագլուխը և պահեստի դումարը կը հասնի 4,000,000 անգլիական ոսկի։

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութեան աշխարհահռչակ առատաձեռնութեան մէկ գլխաւոր ապացոյցն է 20,000,000 Անգլիական ոսկւոյ գումարն զոր ցարդ վճարած է հրդեհի ենթարկեալներուն համար։

ESTABLISHED 1782

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութիւնն կ'ապահովագրէ ընդդէմ հրդեհի և կոյծակաւ՝ կալուածք, կարասիք և ապրանք՝ յոյժ նպաստաւոր պայմանօք և միջնորդութեամբ ստորագրելոց, որ ունիմք լիազօր իշխանութիւն կարգադրելու անմիջապէս մեր ապահովագրելոց կրած վնասները։

Հ. ՍՈՒԱՆ և ԸՆԿ. ընդհ. գործակալք Կ.Պոլսոյ, Պուլկարիոյ և Սեւ Ծովու եղերաց, Ղալաթիա, Պանք Օթոմանի վարի քովը Վիթալիս խան, գեռնայարկի թիւ 1

ՊԱՏՊԼ. ՀԱՌՈՒՄԻ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Մեկնութիւն Զորից Աւետարանաց, Դիւանագրական, երես 924 դրչ. 25
Մեկնութիւն Գործ. — Բ. Կոր., Բ. հատոր, երես 523 18
Մեկնութիւն Դաղ.—Ցայտ., Գ. հատոր, երես 774 25
Բառարան Սուրբ Գրոց, երես 635 20
Կեանք եւ Կենցաղ, թղթակապ, երես 132 2
Թիր Լեվիս, ճապուկ, երես 223 4
Քրիստոնեական Նկարագիր, ճապուկ, երես 283 6
Համառօտ Կենդանաբանութիւն, երկու հատորը մէկտեղ կազմուած, պատկերներով, երես 283 5
Կը ծախուին Պայսրը Հաուսի Գրատան մէջ ի Փինճանճրար Եօգուչու։ 173

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852

Տ՞Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ

396 ՄԵՆ ՓՈՂՈՑ ԲԵՐԱ 396

(Նոյն գրասենեակն վերայ յարկը, տիկ. Զարուհեանց դէմ)

Կատարելագործեալ գործիքներու միջոցաւ ամենատատիկ ցաւած ակռաներն ալ անվնաս կը լեցնեն. ցաւազրկելու և թունաւոր վիրաբանելու պայմանաւ։

Նորահնար եղանակաւ, նուրբ, ճաշակաւոր, և գիտցկուն արհեստական ակռաներ կը պատրաստեն, յար և նման բնականի, դէմքի յատկութիւնքն ալ գրելի, ծամելու, և ապա արդասաւորելու երաշխաւորեալ։

Բերնի հիւանդութիւնք կատարելապէս կը բուժուին ինչպէս նաեւ թարմացուցիչ դեղերու և ամենակատարելագործեալ աքցաններու միջոցաւ, առանց ցաւի առաջնահանութիւն.

Ց.Դ. Ամերիկ. սով. հանձնոյ ձմեռները կիրակի օրերն ալ. (Դեկ- Փետ.) ինչպէս նաեւ ամեն օր, (Դեկ- Փետ.) հիւանդ կընդունին Բերայի գործատեղին

Դասընթացիք կընան դիմել իւրաքանչ բնակարանն, Ռ- 1 Թէլեֆոնի Գոյոյ։

ՀԱՄՊՈՒՐԿ ԵՒ ՄԻԻՆԻԽ

ՄԻԱՑԵԱԼ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Դրամագլուխ Ֆունտ 14,500,000
Պահեստի դրամ » 26,504,000
Տարեկան հասոյթ » 58,937,000

Ընկերութիւնս ՓՈՒԼԱՆԴԻ [illegible] ԱԼԻՍՈՒԹԵՄԸ կ'ապահովագրեն մթերանոցներ բնակութիւններ և ասոնց մէջ գտնուած վաճառքներ և կարասիներ խիստ չափաւոր տակագին.

ներով։ 572 Լիազօր ներկայացուցիչ Կ. Պոլսոյ

ԳԱՌԵՒԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ Պոլիս, Պահէք—Գարու, Անանիտիս խան. 20 21 22

ԻԼԱՆ ՊԱՊԸ ՍԼԷՊԱՖԷԼԻՐԻ

Ֆուրունլար իտարէսինէ գումանէա պագրէէսի օլարադ մէվճուտ պուլունան 4586 դրեէ էքլէ գայրը սալիկ բէքսիամսը պէկէր գրեէսի սիմմէֆիսի 20 դրշ. հիսապը իլէ 15 պուչուդ բարատա թալիպի էօհէտէսինէ պուռուղունտան զամանը ֆիյամէթլէ իլթիրաեա թալիպ օլանլարդն մսդամը ալի Սէրաքէրի Էվվալիմաթը ուսումիեէ տալիրէսինէ մուրաճաաթ իլէմէլէրի իլան օլունուր։ Նո. [35 2—3

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ

ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿ. ԲԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՏՐԱՍՏ ԳՈՒՄԱՐ

906,000,000 ՖՐԱՆՔ

Ֆնոյենպրիի յԵպոպա

Փարիզ, 16, Պուլվար տէ գիՔալիէն. 1, 3, իր Լը ԲէլՔիէ փողոցի սեփական շէնքին մէջ

1845ին հիմնարկեալ է Ֆր

Ապահովագրեալներու վնասարուած 87,000000
Հասոյթ 196,000000
Նոր ապահովագրութիւնք 661,000000

1896 յունուար 1

Ուսնդր եւ անշարժ կալ. յԵւրոպա 40,00000
Ֆանէրալ դրամագլուխ 124,00000
Արդի ապահովագրութիւնք 1Միլիոն 141,00000

Ֆինէրական ապահովագրութիւն

Շահաբաժիններու բարդմամբ և ապահովագիրներու վերադարձմամբ՝ ի դէպ մահու

Պայմանագրութեան նոր եղանակ սկսեալ Սաաթին տարեկան լրանալուն պէս։

ԱՌԱՆՑ ՎԵՐԱՊԱՀՈՎՄԻ ի մասին բնակութեան և ուղեւորութեան.

Հինգ տարի եղաը ԻՐԱՒՈՒՆՔ տալով ընկերութենէն փոխառութիւններու դրամարկղանակուած է ապահովագրին մէջ։ աւելի ընդարձակ տեղեկութիւններու համար դիմել առ Տնօրենութիւն ի Թոպխանա

188 Հ. ՈՒ. ՀՈՒԹՈՒ, ԵՒ ԸՆԿ.

Վոյվոտա [illegible], Վ[illegible] խան, Ղալաթիա

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852

Տ. Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ

396 ՄԵՆ ՓՈՂՈՑ ԲԵՐԱ 396

(Նոյն գրասենեակն վերայ յարկը, տիկ. Զարուհեանց դէմ)

Կատարելագործեալ գործիքներու միջոցաւ ամենատատիկ ցաւած ակռաներն ալ անվնաս կը լեցնեն. ցաւազրկելու և թունաւոր վիրաբանելու պայմանաւ։

Նորահնար եղանակաւ, նուրբ, ճաշակաւոր, և գիտցկուն արհեստական ակռաներ կը պատրաստեն, յար և նման բնականի, դէմքի յատկութիւնքն ալ գրելի, ծամելու, և ապա արդասաւորելու երաշխաւորեալ։

Բերնի հիւանդութիւնք կատարելապէս կը բուժուին ինչպէս նաեւ թարմացուցիչ դեղերու և ամենակատարելագործեալ աքցաններու միջոցաւ, առանց ցաւի առաջնահանութիւն.

Ց.Դ. Ամերիկ. սով. հանձնոյ ձմեռները կիրակի օրերն ալ. (Դեկ- Փետ.) ինչպէս նաեւ ամեն օր, (Դեկ- Փետ.) հիւանդ կընդունին Բերայի գործատեղին

Դասընթացիք կընան դիմել իւրաքանչ բնակարանն, Ռ- 1 Թէլեֆոնի գոյոյ։

ԻՄՍԿԻԻՏԱՐ ԵՐԹԵՒԵԿՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒԵՐ

Իսկիւտարէն	Կոստանդնուպոլիս	Կոստանդնուպոլիս	Իսկիւտարէն
— —	6 10 Պէշիկ.	— —	7 40 Գշկ.
— —	7 55 Պէշիկ.	— —	8 20
— —	8 50	— —	9 —
— —	9 35	— —	9 40
2 — Պէշիր.	9 45 Ֆէրպ.	2 25	10 15 Գգկ.
2 20	10 15 Պէշիկ.	3 —	10 30 Ֆէրպ
3 —	10 30 Գգ.	3 30 Վոսփոր	10 40 Գգկ.
3 30	11 — Գգկ.	3 35	11
3 45 Ֆէրպ.	11 — Ֆէրպ	4 — Գապ.	11 30 Գգկ.
4	11 20	4 30	11 30 Ֆէրպ
4 30	12 —	4 30 Ֆէրպօթ	11 50
5 —		5 5	12 15
5 15 Ֆէրպ.		5 40 Պէշիկ.	
5 30		5 45 Ֆէրպօթ	
5 50 Պէշիր.		6 15 Գշկ.	
6 15 Պէշիր.		7 — Գգկ.	

ԿԻՐԱԿԻ ԵՒ ՈՒՐԲԱԹ ՕՐԵՐ

Իսկիւտարէն	Կոստանդնուպոլիս	Կոստանդնուպոլիս	Իսկիւտարէն
— —	6 20 Պէպ.	— —	7 5 Գշ.Գգ.
— —	6 50 Գշրթ.	— —	7 40 Գշրթ.
— —	8 — Գշրթ.	— —	8 20
— —	8 45	— —	9 —
2 —	9 30	2 20	9 40
2 45	9 45 Ֆէրպ.	2 45	10 15
3 30	10 15	3 30 Վոսփ	10 30 Ֆէրպ.
3 45 Ֆէրպ.	10 25	3 35	10 45
4 15	11 — Ֆէրպ.	4 30 Ֆէրպօթ	11 20
4 45	11 10	4 45 Պէշր.	11 30 Ֆէրպ.
5 15 Ֆէրպ.	11 45	5 30 Գ.Գ. Գգ.	11 45
5 25	12 —	5 45 Ֆէրպօթ	12 15
5 50 Պէշիկ.		6 15 Պէշ.	

ՀԱՐԻՄ ԻՍԿԷԼԷՍԻ ԵՐԹԵՒԵԿՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒԵՐ

3 30	Հարէմէն Ֆայտանգ բացի Կիր.էն		
5 —	» » բացի ուր.է		
10 40	» » բացի ուր. կիր. օրերէն		
11 25	» » ուր. կիր. ժ. 10.45ին		
8 —	Կատարդէն Հարէմ Ֆայտանգ բացի կիր.է		
4 30	» » բացի Ուր.է		
10 10	» » անոր Ֆայտանգ բացի ուր. կիր. օրերէ		
11 10	» » » Ֆայտանգ [կիրակի եւ ուրբաթ օրերը ժամ 10.30ին.		

ԻՄՍԿԻԻՏԱՐ ՍԻՐԲԷՃԻ ԻՄՍԿԷԼԷՍԻ ԵՒ

ԳԱՊԱՂԱՇԻ ՄԻՋԵՒ ԿԱՌԱԲԱՐՁ ՇՈԳԵՆԱՒԵՐՈՒ ԵՐԹԵՒԵԿԻ ԺԱՄԵՐԸ

3 45	Իսկիւտարէն Գապաղաշ Սիրբէճի
5 15	Իսկիւտարէն Սիրբէճի
9 45	Իսկիւտարէն Սիրբէճի
11 —	Իսկիւտարէն Սիրբէճի
4 30	Սիրբէճիէն Իսկիւտար
5 45	Սիրբէճիէն Գապաղաշ Իսկիւտար
10 30	Սիրբէճիէն Իսկիւտար
11 30	Սիրբէճիէն Գպգ.Իսկիւտար

Գան.—Գոյր միգապատ եղած սատեն շոգենաւները երենց զանուած տեղերը պիտի մնան։

EMULSION SCOTT

ՍԳՕԹԻ ՕՇԱՐԱԿԸ

Գործարանին նշանը

միակ միջոցն է որով կարելի ըլլայ խմել ձկան իւղն և իրօֆոսֆիթը։ Խիստ հաճելի է ճաշակելու և մարսողութեան կ'օգնէ։ Ամբարշի բոլոր բժիշկները ՍԳՕԹԻ ՕՇԱՐԱԿԸ կը յանձնարարեն բուժելու համար

ՀԻՒԾԱԽՏՈՒ, ԽՈՑԼԸ (սրբաձա),
ԱՆԱՐԻՒՆՈՒԹԻՒՆԸ, ԾԻՐՈՒՄԸ,
ՄԱՆԿԱՆՑ ՈՍԿՐԱԹԵՐՈՒԹԻՒՆԸ,
ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՎԱՏՈՒԹՈՒԹԻՒՆԸ,
ԹՈՒԻ ՏԿԱՐՈՒԹԻՒՆԸ, ՀԱԶԸ,
ՀԱՐԲՈՒԼԸ, ՆԻՀԱՐՈՒԹԻՒՆԸ,
և ՄԱՆԿԱՆՑ ՎՐԱՑ ՅԱՐԶԱԿՈՂ ԲՈԼՈՐ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ։

Կը ծախուին բոլոր դեղագործներուն և դեղավաճառներուն քով։

Գործարանատէր Ի. Գոլիւ. ՀԱՄՄԷՐ ԵՒ ՀԱՒՐԼ

COMP PUSE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒՍՔԻՆ ԵՒ ՍՈՒԵՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբաթուան երթեւեկութիւնք

Դշ. 27 8 Օտէսա ժամը 4ին յետ միջօրէի։
Դշ. 28 9 Իզմիր, Բիրէ, Ազիզսաղլիա ժամը 10ին միջօրէէն առաջ հաղորդակցելով Ազիզսանդրիա, Բորտ-Սաիտ, Եաֆա, Պէյրութ եւ Բ.ոս).
Եշ. 29 10 Օտէսա ժամը 10ին միջօրէէն առաջ։
Եշ. 29 10 Ինէպոլու, Սինոպ, Սամսոն, Օռտու, Կիրասոն, Տրապիզոն, Ռիզէ եւ Պաթում ժամը 1ին յետ միջօրէի։
Ուր. 30 1 Օտէսա ժամը 4ին յետ միջօրէի։ 582

ԼԻՈՆԱՐԴ CUNARD

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ

Ոչ-փոքր նիւթ ունի կը բանի Լիվերպուլ և Աբերտեէն գիծ։

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ումբրիա	7718	Գոթենիտ	4561
Էրտուրիա	7718	Սամարիա	3574
Սէրվիա	7391	Մարպանոն	2405
Ուլանիա	7268	Աղլաս	2398
Թալոնիա	5587	Մարակուս	2166
Մէքսիկոնիա	5517	Թարիֆա	2246
Նալիա	4809	Բալմիրա	2144
Միսիա	4557	Թրինիտատ	1896
Ալէբրա	2143	Մորոքքո	1855
Ֆէրսար	1876	Քամանիա	12956
Էրբրուլի	1614	Լուբրիկիա	12960
Կազալոնիա	4845		

Դիմել առ ԹՈՄԱՍ Ջ. ՋՈԼԻ գործակալ

Thomas C. Joly

Ալիքսիտարա խան, թիւ 401
Ղալաթիա 571

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Հիւրթուլ, Գոլոսոյ, Մէյնիկիսկոնի և Սեւ Ծովի գիծ։ Բանալ [illegible]

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	
Բանէրա	3000	Թիպա	2500
Անգիս	3000	Նէրգիզ	2400
Թէյսը	3000	Օսայրիս	2250
Գեանորուս	3000	Բէրա	2250
Ֆանորուս	3000	Մգինիա	2000
Ամանդի	3000	Կասրրի	1500
Գարիճիա	2500	Գիւլէն	1500

Դիմել առ Ֆ. Վ. ՎԻԹՕՂ և ԸՆԿ.

Ռէշիտ խան

ՋԷՅՄ ՄՈՍ և ԸՆԿ.

583 1 Ֆէյմ Պաշա Լիվերպուլ

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒԻ

Ընդարձակ Հելլ. Կ. Պոլսոյ և Օտէսայի

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ	Ժղովրդդ	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ալպանոս	1069	Գոմ	1497	Կոզզ	1911	Մալմ	724	Բոզարիս	1862
Ալէքսիս	3607	Գոնկոս	2908	Կրատոս	1695	Մարէնկոս	2273	Մարգիս	1113
Անձէլս	1541	Գոբսոս	895	Լիոս	775	Մարդէլս	3709	Ցիբրիս	1735
Արիսոսոս	2377	Տիտոս	4811	Լիտալիա	1581	Միրատոս	3557	Սիլվիս	1193
Պասանոս	182	Տօմինոս	937	Լինտու	3720	Միլիս	1057	Պէրոս	1200
Գոբոտինոս	1261	Տուրս	2383	Հորաղիս	3600	Մոնդէպէլլս	1735	Թասոս	1328
Որսոս	1076	Տրաբս	1713	Հուսկէր	526	Մուրիլս	2419	Թ. Ուիլսոն	1546
Գրինոս	841	Տինամս	504	Իակս	2354	Նէրս	1083	Թօրիս	3827
Գրիֆիսս	4431	Էպրս	2484	Խուանս	5540	Ոհիս	4100	Թոլէտս	1470
Գէյրս	1671	Էլսորտս	1520	Ֆիլնս	1080	Ոնանարիս	4036	Թորրիտս	487
Գալիրսս	1337	Էշտոս	1481	Ֆիլէս	1058	Որանտոս	1535	Ուրպինս	2499
Գամէս	1244	Ֆիտոս	954	Ֆոլրինս	2307	Բաէլբոս	1637	Վասրս	1914
Գազս	1094	Ֆինլանտ	1828	Ֆոմոս	1760	Բոլս	540	Վոլս	1289
Զիրակս	2729	Ֆլամինկս	849	Լէս	1058	Բիալիս	2239	Վոլթուրնս	2396
Սիսէրս	1834	Ֆրանչիսքս	4582	Լէբանոս	2272	Ռինոս	1663	Եէտս	1850
Գլիս	2697	Կալիէս	3060	Լիվերնս	1643	[illegible]	1613	Զէրս	1200
Գոլորատս	4235	Կիրանս	1243	Լորէնցս	3191	Ռոմէս	1789		

Մէկտաս շոգենաւը, նաւապետ Պոյդ, ընդհանուր վաճառքով Հելլէն կոս հասած պարապած և Օտեսա ուղեւորած է։

Մայն շոգենաւը, Ավսոի ժէնէրալ ունեցած ըլլալով, ապրանքի տերերն կը հրաւիրուին իրենց հաշուեցուցակներուն վրայ 10 0/0 վճարել։

Դիմել առ գործակալս Ֆ. ՀԻԼՏ ԷՆԴ ՐԻՋՕ

Թիւ 17—18, Ֆիւշիւզ Մեկէմ խան, Ղալաթիա

ԷՄԻԼ ՈՒԻՇՊՈՒՌ

ԱՐՈՒԱՐՁԱՆԻՆ ՏՂԱՆ

Ս.

ԵՐԿՈՒ ՄԱՐԳԻԶՈՒՀԻՆԵՐԸ

Ցանը մէջ այլ եւս ձայն չլսելով, հասկցաւ որ երեք մարդիկը հեռացած էին։ Ի սկզբան կարծեր էր թէ ոստիկանութեան մարդիկ էին, որ իրեն հոն ըլլալն իմանալով՝ բռնել տանելու եկած էին։ Եարը տեսնելով որ փոխանակ տանելու, բաւական համարեր էին դիմադրելու անկարող վիճակի մէջ միայն դնել զինքը, կարծեր էր թէ պարզապէս զոդեր էին, հարուստ կոզոպուտ մը ձեռք անցունելու յուսով եկած։ Ցայս կարծիքին վրայ զինքը հաստատող գլխաւոր պարագան սա էր որ բանալիներն առնելու համար իր գրպանները խուզարկած ժամանակ չէին մոռցած նաեւ իր քսակն, որուն մէջ հարիւր ֆրանքի չափ ստակ կար, զոր նոյն իրիկունը Պէռօ տուած էր։

Ժամու մը չափ աշխատելով, Կարկաս քիչ մը թուլցուց կապերը, և ան կոդինէն վար սահելով՝ ինքզինքը քշեց տարաւ դանակին ընկած տեղը, և ձեռքին մէկը քիչ մ'աղատ ըլլալով՝ առաւ դանակը և սկսաւ կտրել կապերը։ Քառորդի մը չափ աշխատելէ ետեւ ինքզինք ազատեց կապերէն և ցանցին մէջէն դուրս եկաւ։

Առանց հաշուելու բազմաթիւ վէրքերն ու ճմլումները զոր ինքնիրեն տրուած էր՝ կապերը խզելու աշխատելով, կոտրուած խուրդուխաշ եղած էր. թեւերն անզօր վար կ'ինային երկու քովէն, սրունքները կը դողդղային։

—Թէ որ յիսուն փարախ ճանբայ քալած ըլլայի վազելով, այսչափ չէի տաժաներ, ըսաւ. անդամները դիս կէս մեռել դարձուցին. ծեր ձիու մը պէս կարկամած, չարժելու կարողութիւնս չէ մնացած։ Իմ պատուական Պէռօ բարեկամիս ինձի կատարել տրուած սիրուն արհեստին հազար տեսակ հաճոյքներէն մէկն է այս։

Քիչ քիչ արիւնն աղատ չրջան ընելով անդամներուն մէջ, թմրութիւնը դադրեցաւ, և կրցաւ քալել։

Առաջին փոյթն եղաւ պահարանի մը դարակը բանալ, որուն մէջ պահած էր իր պահեստի դրամը. և ուրախութեամբ տեսաւ որ ոսկիով լեցուն կաշիէ գօտին, իր ապագայ հարստութեան նախաշաւիղը, ինչպէս որ կը կոչէր, կեցած էր հոն։

Մտածեց, որ զինքը կապող կաշկանդողներն եթէ գողեր ըլլային, իր պահարանին դարակներն առանց այցելութեան չէին թողուր արհեստին ամէն կանոններուն հակառակ. ուրեմն ուրիշ չարժառիթ մը պէտք էր կենար գործին մէջ։

—Բայց ի՞նչ բանի համար եկան, կը մրմռար ակռաներուն մէջէն։

Փակեց դարակը, և լամպարն առնելով՝ ճաշարանը մտաւ։ Ամէն բան նոյն անկարգ վիճակին մէջ էր, ինչպէս որ թողած էին Պէռօի հետ ճաշելէ ետեւ։ Այցելուները բանի մը ձեռք դպցուցած չէին, մինչեւ իսկ անձեռոցներուն, զոր կրնային գրպաններն խոթել, լաւ գողերը բան մը չեն արհամարհեր։

—Ինչ որ ալ ըլլային այդ մարդիկը, միմիայն քսակ գրպանէս առնելու համար եկած չէին կրնար ըլլալ. այն ալ բանալիներս առած ժամանակնին գրեթէ դիպուածով գտան։ Ըսել է թէ դիս կողոպտելու համար եկած չէին, ուրիշ բան կը փնտռէին։ Բայց ի՞նչ...

—Ա՜հ, դուշեց մէկէն աչերը խոշոր բանալով. ի՞նչ ապուշ եմ. խե՜ղթը... խե՜ղթը...։

Վազեց նրբանցին մէջ, վար իջաւ քարէ սանդուղքն և մտաւ նկուղն, որ գերեզման պիտի ըլլար Լէոնթին Լանտէի։ Ցարակոյս չմնաց. երեք մարդիկը վերցուցեր տարեր էին զայն։

Կարկաս ձկեց թեւերն և մինչեւ նկուղին կամարը վերցուց բռունցքը, կատաղաբար տատանելով։ Բայց չուտ հակրցաւ իր զայրոյթին պարապ ըլլալը։ Այն ժամանակ դէմքը ծոխիր դարձաւ և գլուխը կործրին վրայ ինկաւ, մտածելով այն ծանր հետեւանքը որ իրեն համար կրնար ունենալ իր բանտարկեալին անհետացումը. իր ապագայ յոյսերուն դիւրաբեկ շէնքը կը փլչէր...։

Բայց Կարկասի պէս զօրեղ և խիզախ մարդ մը դիւրաւ չընկճիր։ Վայրկեան մ'եարը՝ մէկէն վեր առաւ գլուխը։

—Վերջապէս ի՞նչ կայ ինձի համար, բաւ. բանտապանի արհեստն իմ գործս չէր, այսուհետեւ չպիտի ընեմ...։ Իսկ Պէռօի հետ... օ՜, տեսնենք...։

Տխուր նշոյլ մը փայլեցաւ աչքին մէջ, և տարօրինակ ժպիտով մը կծկեցան շուրթերը։

Դուրս ելաւ նկուղէն լամպարը ձեռքը, և գնաց դէպ ի պարտէզին գուռը, զոր բաց թողած էր Բիսթաշ, և հոն գտաւ իր բանալիները։ Ականջն հովին տուաւ՝ ակնարկ մը նետելով դաշտին վրայ. բայց գիշերը մթին էր և լուն. բան մը չտեսաւ, բան մը չլսեց։

—Օ՜, հեռացած են, ըսաւ ինքնիրեն։

Դուռը գոցեց, ծխափողը վերցուց գետնէն ուր ինկած էր նստարանին առջեւը, և ներս վերադարձաւ։

Վայրկեան մ'եարը, սեղանին առջեւ նստած կը ծխէր հանդարտարար, կամ մանաւանդ փիլիսոփայաբար, իբրեւ մարդ մը որ կենաց ձախողուածներն ու խեղճութիւններէն ընկճիլ չգիտեր։

Սկսաւ մտածել իր ծխափողէն պարուրաձեւ դէպ ի ձեղունն ելնող ծուխին նայելով։

Նախ հարցուց ինքնիրեն թէ պէ՞տք էր իմացընել Պէռօի։

Բայց որովհետեւ չէր ուզեր իր գլխուն եկած ձախողանքը պատմել, այսինքն թէ ապուշ ձուկի մը պէս ցանցի մէջ բռնուած էր. և կարելի չըլլալով կինեցընել թէ խենթն իր բանտին դուռը բանալով փախեր էր, որոշեց առայժմ չիմացընել Պէռօի։

Այս ծածկելու գործին մէջ երկու օգուտ կը գտնէր։ Նախ կը չարունակէր ինքը միայն ստանալ երկուքի համար կապուած գումարը։ Երկրորդ կրնար տակաւին ժամանակ մը հոն մնալ և երկարօրէն խորհելով՝ նոր կեանքի մը համար պէտք եղած ծրագիրը պատրաստել։

Արդէն խորհած ծրագիրներուն մէջ մէկ հատ չատ կը գրգռէր։ իր Պէռօ բարեկամին հարուստ ըլլալը գիտեր։ Առանց հաստատապէս նախանձելու անոր վրայ, ինքզինք զոհ մը կը համարէր անիրաւ բաղդին, և այնպէս կը դատեր թէ չափազանց նպաստած էր Պէռօի, որ իրմէ պակաս սրիկայ մը չէր։ Բաղդին այս անարդարութեանը պատճառաւ կ'ուզէր որ իր յաջող մեղսակիցը դարմանէր այն մեծ սխալը զոր բաղդը գործեր էր իրեն դէմ։

Մեծ դժուարութիւնը միջոց մը գտնել էր Պէռօն անձնատուր ընելու և իր ձեռքն անոր մտուսկին մէջ դընելու։

(Շարունակելի)

Արտօնատէր ՋԱՐԵՀ ԵՈՒՍՈՒՖԵԱՆ